

MAGYAR FILM

FILMKAMARAI ÉS MOZIEGYESÜLETI SZAKLAP

BUDAPEST, 1939. MÁJUS 20.

EGYES SZÁM ÁRA: 60 FILLER

I. ÉVFOLYAM, 14. SZÁM.

A nyári szezon
szenzációja lesz

SHIRLEY TEMPLE

vidám rajzfilmekkel körített újdonsága:

SHIRLEY, A BROADWAY ANGYALA

Vidám esték a **SCALÁBAN**

Forgalomba hozza: FOX FILM RT.

Budapest, VIII. ker., Rákóczi-út 9.

FILMHÍRSZOLGÁLAT

Városi, községi, családi, gyári, reklám, sport stb.

FILMFELVÉTELEK

mind helyben, mind pedig vidéken

HANGOSFELVÉTELEK

TOBIS KLANG és PULVÁRI rendszerű felvevőgéppel

FILMMŰTEREM ÉS LABORATÓRIUM

Elvállal mindennemű filmlaboratóriumi, film-
feliratozási munkát és filmek utószinkronizálását

REKLÁMHIRDETÉSEK

Film-, diaposzítív-, plakát- és vitrinreklámhirdetések
a budapesti bemutató filmszínházak részére
kizárólag és vidékre

A

MAGYAR VILÁGHIRADÓ

című hangos filmriport kiadója:

MAGYAR FILM IRODA RT.

Igazgatóság és gyártelep:

Budapest, IX., Könyves Kálmán-körút 15. Tel.: 146-346

Híradóraktár:

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 25. Telefon: 145-510

M.F.J.

FILMKAMARAI ÉS MOZIEGYESÜLETI SZAKLAP

ELSŐ ÉVFOLYAM 14. SZÁM.
BUDAPEST, 1939. MÁJUS 20.

Megjelenik minden szombaton

Főszerkesztő:

ÁGOTAI GÉZA dr.

Felelős szerkesztő:

VÁCZI DEZSŐ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VI. Andrásy út 69.

Telefon: 113—305

Postatakarékpénztári

cskk számla száma: 15.410

Kiadótulajdonos:

a Színművészeti és Filmművészeti
Kamara

Felelős kiadó:

Lieber László dr.

Kiadóhivatali főnök:

Gyimesy Kásás Ernő

Előfizetési ár:

egy évre . . . 30 pengő

fél évre . . . 16 pengő

TARTALOM:

Törvényhozási és kormányintézkedések a filmgyártás támogatására	1
Át kell szervezni a Filmkamarát	2
Oktatófilm	3
A második zsidótörvény: Dr. vitéz Gallay Béla	4
Néhány szó a magyar filmtémákról: Kádár Miklós	5
Filmkamara:	
Elkészült a kamara ügyrendje	6
Amatórfilm	6
Mozi:	
Mozisok kamarai tagsága	7
Még egyszer a szerződések átruházásáról: Morvay Pál	7
Képesítést kell szerezniük a felvidéki üzemvezetőknek és gépkezelőknek	8
A premiermozik műsora	8
Beszámoló a hét üzleti eredményeiről	9
Új filmek:	
Mindenki gyanus	9
Damaszkusz nincs többé	9
Goldwyn Follies	9
A megbélyegzett asszony	10
Technika:	
Fényképezés és filmtechnika az aviatikában: Makay Árpád	11
Kultúrfilm	12
Hírek	13
Premier Plan: Dr. Szöllösy Alfréd	14
Híradók	14
Külföld	15
Szerkesztői üzenetek	16
Filmcenzúra	III

Készült a Centrum Kiadóvállalat Rt.
nyomdájában.

Budapest, VIII. Gyulai Pál utca 14.

Telefon: 144—422, 144—423.

Felelős: **Welker József**.

MAGYAR FILM

Törvényhozási és kormányintézkedések a filmgyártás támogatására

Az az új helyzet, amelybe a magyar filmgyártás került, elengedhetetlenül megkívánja, hogy

az illetékes hatóságok a termelés elősegítésére újabb rendelkezéseket léptessenek életbe.

A Filmkamara azonnal felismerte ennek szükségességét és illetékes helyeken sürgősen megtette a lépéseket, hogy a rendelkezések napvilágot lássanak.

Örömmel kell megállapítani, hogy a Filmkamara kívánságai megértésre találtak és

illetékes helyeken azonnal intézkedtek is a rendelkezések megfelelő előkészítésére.

Értekezleteket tartottak, amelyekre meghívást nyertek úgy a kamarai képviselők, mint más szakemberek. A tárgyalások során

az illetékes hatóságok felismerték azoknak az intézkedéseknek szükségességét, amelyet a Kamara vezetősége kért.

Ennek megfelelően a Filmkamara ígéretet is nyert arra, hogy a szükséges rendelkezések minél előbb napvilágot látnak.

Annál sajnálatosabb mégis, hogy, jóllehet illetékes helyeken elismerték a szóbanforgó törekvések indokoltságát, fontosságát és sürgősségét,

hetek, sőt hónapok multak el anélkül, hogy a várvavárt rendelkezések megjelentek volna.

Az előkészítő tárgyalások már régebben befejeződtek, a rendelkezések szövegét már megfogalmazták, azokba a Filmkamara vezetősége betekintést nyert, sőt hozzá is szólhatott és így

semmi akadályát nem látjuk annak: miért ne jelenhetnének meg a legrövidebb időn belül a gyártást támogató rendelkezések közül legalább a legsürgősebbek.

A legégetőbb rendelkezések közé tartozik

a magyar játékfilmek kötelező améta-játszásának bevezetése,

nemcsak a premierekben, hanem a másodhét után is. Tekintettel arra, hogy a fővárosban gyengébben szereplő magyar filmek is általában sikerrel kerülnek bemutatásra a vidéken, a fix eladás helyett életbeléptetendő kötelező százalékos játszástól a gyártók részére a multtal szemben nagyobb anyagi eredmény várható, ami feltétlenül növelni fogja a gyártók vállalkozási kedvét. A kötelező amétajátszás ügyében már hosszabb idő óta folytak az előkészítő tárgyalások. Az illetékes hatóságok vezetésével megtartott értekezleteken részleteiben is letárgyalták, a szakmai érdekeltekkel pedig megvitatták a kérdést úgy, hogy minden oldalról megvilágított tervezet várja megszületését rendelet alakjában. Úgy tudjuk, hogy ennek már nincs akadálya és így reméljük, hogy a rendelkezés rövidesen hatályba lép.

A kötelező améta-játszás elrendelését egészítené ki az az intézkedés, amely szerint

a jövőben hatóságilag lebélyegzett jegyeket árusítanak a mozgóképszínházak.

A lebélyegzett jegyek rendszere biztos alapot nyújtana a százalékos elszámolásokra és elejét venné minden ilyen tárgyú vitának, félreértésnek, bizalmatlanságnak és ellenőrzésnek.

Másik nagyjelentőségű kormányintézkedés volna

a mozijegyek után fizetendő úgynevezett jegypótfillérek életbe léptetése,

amely fillérekből összegyűlő tőke szolgálna azután a gyártás állami támogatásának alapjául. A fizetendő fillérek százalékos arányszámában végleges döntést még nem hoztak illetékes helyen, mert értesüléseink szerint

a jegypótfillérekkel a kormány magasabb érdekekből dotálni kívánja a repülő alapot is.

Ennek a kérdésnek a rendezése törvényhozási úton történne.

Szó van végül a játékfilmgyártás támogatása mellett a rövidfilmgyártás fejlődésének elősegítéséről is.

A játékfilmekhez hasonlóan, a magyar rövidfilmek százalékos kötelező játszásával kívánja a kormány a rövid filmek gyártását fellendíteni.

Tudomásunk szerint ezt a kérdést is részletesen letárgyalták már az illetékesek, meghallgatták az érdekelteket és teljesen előkészítették a megvalósításhoz szükséges rendelet anyagát. A százalék nagyságában véglegesen még nem döntöttek.

A gyártási szezon legszebb hónapjában vagyunk. Tájékozatlanul és tétlenül várják a gyártók a megígért rendelkezéseket.

A bizonytalanság megszüntetéséhez elengedhetetlenül szükséges a törvényes rendelkezések mielőbbi megjelentetése.

A magyar filmgyártás jövője érdekében feltétlenül kívánatos, hogy illetékesek, a mai bizonytalanságnak a már letárgyalt és előkészített rendelkezések gyors megjelentetésével mielőbb vessenek véget és segítsék elő a termeléshez annyira szükséges vállalkozási kedv és bizalom kialakítását.

Át kell szervezni a Filmkamarát!

A MAGYAR FILM, mint a Kamara hivatalos szaklapja, ismételtén rámutatott azokra a nehézségekre, amelyek a Filmkamara több vonatkozásában, meg nem felelő felépítése miatt, a kamarai célok megvalósításáért folytatott munkában minduntalan kerékkötőként lépnek fel.

Több ízben hangsúlyoztuk már, hogy a Filmkamarát mai szervezetében csonkának tartjuk, amely hivatását csak hiányosan töltheti be.

Nagyjelentőségű változást hoztak a Kamara életébe a második zsidótörvény rendelkezései, amelyek, jól lehet nem valósították meg hiánytalanul a kamarai törekvéseket, az „alkalmazott” mozivezetők kötelező kamarai tagságának előírásával a jövőre nézve nagy mértékben javították a helyzetet. Hasonlóképpen lényeges változást jelent az az elhatározás, amely — mint már beszámoltunk róla — az OMME ügykörét a jövőben a Filmkamara hatáskörébe utalja. Nem lehet vitás, hogy a Kamara a megváltozott helyzetben csak úgy

felelhet meg hivatásának, ha szervezetét megfelelően átalakítják. Korainak tartjuk még, hogy a Kamara átszervezésére vonatkozólag akár a kamarai vezetőség elgondolását, akár a MAGYAR FILM-nek, mint kamarai hivatalos lapnak, álláspontját ezen a helyen ismertessük, csupán arra kívánunk rámutatni, hogy

ma már sokkal előbbre lehetnénk, ha a Filmkamarát annak idején abban a felépítésben hívják életre, ahogy azt az előkészítéskor a Filmipari Alapot kezelő Miniszterközi Bizottság által küldött szakértői megbízottak részletesen kidolgozott javaslatban az illetékes minisztériumokban, szakmai egyesületeknek, sőt egyes szakmai vezetőknek, megküldötték,

Nagyon sajnáljuk, hogy ez a tervet csak lényegbevágó módosításokkal léphetett életbe rendelet alakjában és ezért ma, több mint félévvel a Filmkamara megszületése után, ott tartunk, hogy a közeljövőben megvalósítandó átszervezésnél az

eredeti szakértői elképzelésre kell hivatkoznunk, mint az egyedüli helyes kiindulópontokra.

Annyival is inkább felhívjuk erre a tervezetre az illetékesek figyelmét, hogy mindazok a hivatalos helyek és szakmai egyesületek, amelyek mind a kamarai feladatok megvalósítása közben, mind az átszervezés előkészítésekor arra törekcszenek, hogy a Kamara munkakörét és ható területét minél kisebb térre szorítsák, láthassák, hogy

már a kiküldött szakbizottság eredeti tervezete szerint is a film- és moziszakma egészét átfogó testületként kívánták a Filmkamarát megvalósítani. Helytelen tehát az a törekvés, amely a Filmművészeti Kamara hatáskörét a művészet területére igyekszik korlátozni és a gazdasági tevékenységet más testületekkel kívánja elvégeztetni.

Teljes mértékben magunkévá tesszük a tervezetnek azt az elgondolását, hogy a Kamara mind művészeti, mind gazdasági területeken a szakma egészét ölelje fel, — ily módon feleslegessé téve minden más a szakmában eddig működő érdekképviselői egyesület munkásságát. Amikor tehát ezt az álláspontot valljuk, akkor

nem a Kamara hatalmának növelése céljából kívánjuk hatáskörét növelni, hanem meg akarjuk valósítani azt a szerepkört, amelyet a Kamara életrehívói eredeti elgondolás szerint a Kamarának szántak.

A tervezet szerint a magyar filmélet terén a Kamara felállítása előtt működő

érdekképviselői tevékenységet kifejtő társadalmi egyesületek munkásságát a kamarai szakosztályok vennék át,

esetleges olyan módosításokkal, melyeket a filmszakma egységesen kialakítandó szervezete megkíván. Azt olvassuk a javaslatban, hogy

a Filmkamara szervezetének kialakításánál tehát feltétlenül számításba kell venni azt a meglévő helyzetet, amely a szakma egyes csoportjaira már eddig is magánjogi szempontból való megkötöttségeket alakított ki. Ennél kevesebbet a Filmkamara hatáskörébe vonni nem volna célszerű és engedménynek tünnék fel. Ugyancsak számba kell venni ezeket az érdekképviselőket mai ke-

retükben azért is, mert ezek kialakítását a filmélet organikus fejlődése és gazdasági adottságuk hozta magával.

A Filmkamara megalakításával kapcsolatosan fel kell vetődnie annak a kérdésnek: mi történik ezekkel az egyesületekkel? Elgondolható az a megoldás, hogy ezek az egyesületek tovább működhetnek, de hatáskörükből kiveendő mindaz, ami a Kamarán belül szakosztályokban nyer szabályozást és elintéztést, — ebben az esetben elsorvasztott társadalmi egyesület-keretek maradnak meg, amelyek lasanként amúgyis szétbomlanak. Ha azonban az egyesületek kereteiben lényeges és a szakmai élet szempontjából jelentős rendelkezési lehetőségek megmaradnak, akkor a másik oldalon a kamarai élet szakosztályaiban való egyesülés lesz kitöltetlen és hiányos, tehát itt kapunk egy élettelen és funkciók szempontjából nem teljes, gyakorlati súly nélkül álló szervezetet. Ez pedig legkevesébbé sem biztosítaná a „filmszakma társadalmi és gazdasági életének hatályosabb egyensúlyát”, — amit a törvény rendezni és elérni kíván.

Kétségtelenül kívánatos és bizonyára a szakma szempontjából is sokkal megnyugtatóbb az a megoldás, amelyik a kamarai szakosztályok kialakítását a meglévő szakmai érdekképviseletekhez fűzné. Ez a megoldás jogi szempontból is a legtetszetősebbnek mutatkozik és feltétlenül megszüntetné a bifurkációnak még a lehetőségét is. Minden mai érdekképviselet a megfelelő kamarai szakosztályban folytathatná eddigi életét és itt járulhatna hozzá, esetleges módosításokkal, a filmszakma egységes szempontok szerint élő organizmusának kifejlesztéséhez.

A tervezet szerint tehát

csak a filmszakmában a multban működő egyesületek munkakörének a Filmkamara való átolvasztása biztosíthatja az egységes fejlődést és akadályozhatja meg a Kamara munkássága és az egyesületek tevékenysége közötti „bifurkáció” kialakulását.

A Filmkamara megalakulása előtt a különböző szakmai ügykörök érdekképviseletei a következők voltak: a Magyar Filmgyártók Országos Egyesülete,

az Országos Magyar Filmegyesület,

az Országos Magyar Mozgóképzési Egyesület,

a Magyar Mozgóképzemegedélyesek Országos Egyesülete,

a Magyar Mozgóképszínházi és Filmipari Tisztviselők Országos Egyesülete, stb.

A felsoroltakon felül vannak még egyéb szakmai csoportok, melyek a Filmkamara megalakulása előtt nem alkottak érdekképviseletet.

Az említett tervezet a totális kamarai elgondolása szerint

a Filmkamara magában egyesítette volna a fenti érdekképviseleti egyesületeket, amelyek munkakörét a következő szakosztálytagozódás szerint látta volna el:

- I. Gyári üzemek,
- II. Gyártó vállalkozók,
- III. Filmköleszönzők,
- IV. Moziengedélyesek, társak stb.,
- V. Filmművesek:
  - a) adminisztratív személyzet,
  - b) művészi személyzet:
    1. szövegírók, zeneírók, dramaturgok, rendezők, segédrendezők, asszisztensek;
    2. előadók: színészek, karnagyok, énekesek, zenészek, statiszták;
    3. tervezők, építésszek, fényképészek, filmoperatőrök, filmösszeállítók;
  - c) technikai személyzet: állólófényképészek, fodrászok, hangmérnök segédei, stb.
- VI. Filmtisztviselők,
- VII. Szakmai munkások.

Hangsúlyozzuk, hogy az idézett kamarai elgondolást, mint a Filmkamara előkészítésekor kidolgozott szakértői megoldás-tervezetet ismer tettük és

nem, mint a Kamara hivatalos álláspontját szögeztük le.

Szükségesnek tartjuk azonban, hogy a jelen helyzetben a Kamara átszervezése előtt rámutassunk arra, hogy a kiküldött bizottság már a Kamara felállítása előtt olyan javaslatot nyújtott be, amely

a kamarai munkakört a szakma egészére kiterjesztette. Ily módon intézményesen kívánta biztosítani a magyar film- és mozi-
szakma egységes fejlődését és

elejét akart venni minden bifurkációs törekvéseknek.

Meggyőződésünk szerint a magyar film- és moziszakma átállításának küzdelmes időszakában

sokkal előbbre lehetnének a haladás útján, ha azokat a szempontokat, amelyeket a Filmkamara mostani szükségzerű átalakításakor érvényesíteni fognak, már az eredetileg javasolt tervezet szerint a Kamara életrehívásakor megvalósítottak volna. Azt hisszük, hogy ennek felismerése egyúttal kijelöli az átszervezés-követendő irányt is.

OKTATÓFILM

Süketnémák filmoktatása Svédországban

A stockholmi Svensk Filmindustri, (a legjelentősebb filmgyártó és forgalmazó vállalat) havi folyóiratának, a Svéd Oktató- és Kultúrfilm című orgánumnak májusi száma a svéd filmoktatással foglalkozik. Európának egyik legrégebbi oktatófilmgyártó állama Svédország, ahol már évtizedek óta készítenek iskolai filmeket s a filmoktatás általánosan bevezetett intézmény. Legújabbán már odáig jutottak a fejlődés terén, hogy az oktatófilm-ügyek egyik vezetője, R. Wagnsson kormánytanácsos felhívást intézett az iskolákhoz, hogy a központi oktatófilmraktár mellett minden iskola saját külön filmtárat állítson fel, ahol a szükséges kópiákat állandóan kéznél tartják. A felhívásra Svédország több részéről érkezett válasz, melyben bejelentik, hogy kerületi oktatófilmraktárt állítanak fel az iskolák részére.

Svédország az oktatófilmeknek főleg abban az ágában úttörő, melylyel a süketnémák tanítását kívánja megkönnyíteni. A stockholmi süketnéma intézet filmelőadójának beszámolója szerint a film, mint a megértést elősegítő és az előadások illusztrációját támogató eszköz, rendkívüli mértékben megkönnyíti a süketnémák oktatását.

A rohamosan fejlődő svéd filmoktatás a jövőben mind nagyobb súlyt kíván helyezni az oktatófilmek nemzetközi cseréjére. A szomszédos államok oktatófilmellátásáról (Norvégia, Dánia, Esztország stb.) ugyancsak Svédország gondoskodik elsősorban.

A második zsidótörvény

Irta:

dr. vitéz GALLAY BÉLA

a Színművészeti és Filmművészeti
Kamara ügyésze

(Folytatás)

1. A vállalatokra vonatkozó rendelkezések

Szerzett jogokat érint a T. 17. §-a is. E szakasz rendelkezései értelmében szakmai vállalatoknál *értelmiségi munkakörben* (irodai és műszaki tisztviselők, kereskedősegédek, utazók, stb.) alkalmazott zsidókat (I. I.) csak az összes értelmiségi munkakörben foglalkoztatottak számának 12%-a erejéig lehet alkalmazni. E 12%-on felül a kitüntetéses stb. (I. III.) zsidók kategóriájából még további 3%-ot is lehet alkalmazni.

Ha tehát valamely szakmai vállalatnál zsidók a 12%-on (plusz három százalékon) felül vannak értelmiségi munkakörben alkalmazva, úgy az ezt a százalékot meghaladó számban foglalkoztatottakat köteles a vállalat 1942. december 31-ig elbocsátani. Az elbocsátást 1939. június 30-án kell megkezdeni és fél-évenként egyenlő arányban végrehajtani.

Amennyiben valamely kisebb vállalatnál ötnél kevesebb alkalmazott van az értelmiségi munkakörben foglalkoztatva, úgy azok közül legfeljebb egy lehet zsidó, 4—15 alkalmazott esetén pedig legfeljebb kettő. A zsidó alkalmazottaknak ez a száma (1 vagy 2) ilyen kisebb vállalatoknál semmiféle jogcímen sem emelhető fel. Tehát még a kitüntetéses stb. zsidók (I. III.) részére sem állapít meg ez a szakasz további felvételi lehetőségeket. Az elbocsátást itt is 1939. június 30-tól kezdődően fél-évenként egyenlő arányban kell végrehajtani akként, hogy az előirt szám 1942. december hó 31-ig elérhető legyen. A kitüntetéses stb. zsidók (I. III.) az elbocsátásnál bizonyos előnyben részesülnek, mert — egyébként egyenlő feltételek mellett — előbb a nem kivételezett zsidókat kell a munkaadónak elbocsátani.

Eldöntendő kérdés lesz, — és erre a végrehajtási utasítás bizonyára ki fog terjedni — hogy a vállalatoknál alkalmazott közeli rokonok a törvény által előirt arányszámoknál figyelembe veendőek lesznek-e vagy sem? Az igazságügyminiszter bizott-

sági kijelentés szerint a hitvestárs, a fel- és lemenő rokonok, valamint az utóbbiak hitvestársai alkalmazottaknak nem tekintendők.

Az értelmiségi munkakörben alkalmazott zsidók bármely címen élvezett járandósága a T. 17. §. 3. bek. értelmében nem haladhatja meg az összes, a vállalatnál értelmiségi munkakörben foglalkoztatottak járandóságának 12% (plusz 3 százalékat). Kisebb vállalatoknál pedig a 4:1, illetve 15:2 stb. aránynak megfelelő százalékot. Az ezeket a százalékokat meghaladó járandóság 1939. június 30-tól kezdődően fél-évenként egyenlő arányban akként csökkentendő, hogy az előirt százalékok 1942. december 31-ig elérhetőek legyenek.

Az értelmiségi munkakörben alkalmazottakra vonatkozó arányszámokat — miniszteri kijelentés szerint — a központi igazgatásban és a vállalat üzemeiben külön-külön kell megvalósítani.

A vállalatok utazóit (üzletszerzőit, ügynökeit) a T. 17. §. 10. bek. alapján úgy a számbeli, mint a jövedelmbeli százalék tekintetében a többi alkalmazottól elkülönítve kell figyelembe venni.

Ez a rendelkezés tulajdonképpen annyit jelentene, hogy ha egy nagyobb vállalatnál pl. 100 értelmiségi munkakörű alkalmazott és 50 utazó (üzletszerző, ügynök) van, a kivételezett zsidók 3%-ától eltekintve, a 100 tisztviselőből 12, az 50 utazóból pedig 6 lehet zsidó.

2. A mozgófényképszínházaknál alkalmazott igazgatók és ügyvezetők

A mozgófényképszínházaknál alkalmazott igazgatók vagy igazgatási tennivalókat ellátó ügyvezetőkre vonatkozólag a T. 11. §. 3. bek. előírja, hogy ebben a munkakörben csak azt lehet alkalmazni, aki a Színművészeti és Filmművészeti Kamara tagja. Ez a rendelkezés azt jelenti, hogy csak az a moziengedélyes nem tartozik a kamarai tagság elnyerése iránt folyamodni, aki saját szemé-

lyében egyszersmind engedélyes is és igazgató is. Tehát aki saját maga vezeti a moziját.

Ha azonban az engedélyes jogi személy (rt., egyesület, alapítvány, kft., stb.), vagy természetes személy ugyan, de az üzletvezetéstől távol tartja magát, úgy a mozi vezető igazgatónak és ügyvezetőnek vagyoni érdekelttségére való tekintet nélkül — feltétlenül kamarai tagnak kell lenni. Az olyan alkalmazott igazgatót, illetőleg ügyvezetőt tehát, akit a Kamara tagjai sorába fel nem vesz, köteles az engedélyes (természetes vagy jogi személy) elbocsátani.

3. A Színművészeti és Filmművészeti Kamara tagjaira vonatkozó szabályok

A T. 9. §. 1. bek. értelmében az egyes szakcsoportok különböző foglalkozási köreikben (alcsoportjaiban) felvett zsidó tagok száma nem haladhatja meg az illető foglalkozási körben (alcsoportban) felvett összes tagok számának 6%-át. Ezen 6%-on felül a korlátozó rendelkezések alól mentesített ú. n. kitüntetéses stb. zsidók (I. III.) kategóriájából még további 3% vehető fel, ugyancsak az egyes foglalkozási körök szerint elkülönítve.

A Kamara köteles lesz tehát a foglalkozási körök szerint elkülönítve, a zsidó tagok arányszámát úgy megállapítani és mindaddig, amíg a zsidók számaránya a 6%-ot, illetve a kitüntetéses zsidóknál külön a 3%-ot meghaladja, az illető foglalkozási körben zsidót új kamarai tagul felvenni nem lehet. Természetes azonban, hogy amennyiben a számarány a 6%, illetve 3%-on alul volna, úgy az előirt százalékok erejéig a felvételt eszközölni lehet.

A 6%-os kontingensbe felvehető kérelmezőknél a Kamara köteles a zsidó hadirokkantakat és tűzharcosokat a többi zsidó jelentkezővel szemben előnyben részesíteni.

A tisztikárnál és választmány-nál ugyancsak 6%-os arányszámot állapított meg a törvény. Eltérés csak annyiban mutatkozik, hogy a tisztikarban vagy választmányban további százalékok erejéig még az ú. n. kitüntetéses zsidók sem foglalhatnak helyet. Miután azonban a megválasztott tisztikar és választmány tagjai között — tudomásom szerint — zsidónak tekintendő személy egy sincs, a Kamara vezetősége szempontjából a törvénynek ez a rendelkezése változást nem fog okozni.

4. A filmipar és kereskedelem gyakorlására vonatkozó rendelkezések

A filmipar gyakorlása szempontjából a törvény tulajdonképpen nem érinti a szerzett jogokat. Mindaddig azonban, amíg az illető községben (tehát pl. Budapesten) a zsidóknak kiadott iparigazolványok és iparengedélyek (filmgyártói, filmkölcsonzói, filmlaboratóriumi, stb.) együttes száma a községben fennálló összes iparigazolványok és iparengedélyek számának 6%-a alá nem csökken, zsidónak iparigazolványt, illetőleg iparengedélyt kiállítani nem lehet.

Ezzel szemben kereskedelmi vonatkozásokban már találunk bizonyos — a szerzett jogokat érintő — intézkedéseket. A T. 12. §. 7. bek. szerint ugyanis a hatósági engedélytől függő hasznóhajtó jogosítvány hasznosítása tárgyában 1939. május 4-e előtt zsidóval kötött és hatóságilag jóváhagyott társulási szerződést a miniszter felhívására meg kell szüntetni. Nem lehet kétséges, hogy a törvénynek ez a rendelkezése a moziengedélyek kihasználása tárgyában kötött társulási szerződésekre is vonatkozik.

A felmondást a törvény egy évben jelöli meg.

5. Büntető rendelkezések

A zsidószármazású, azonban zsidónak nem tekinthető személyek a filmszakmában a keresztényfajúakkal mindenben egyenlő jogokkal bírnak. A törvény tehát gondoskodott arról is, hogy az esetleges visszaélések megfelelően megtorolhatók legyenek.

Különösen súlyosan bünteti a törvény (1 évig terjedhető fogházzal és 20.000 pengőig terjedhető pénzbüntetéssel) azt:

1. aki a törvény végrehajtása körében a hatóságot fondorlattal megtevéstzi vagy megtevéstzeni törekszik;

2. a) aki filmgyártó- vagy filmkölcsonzóvállalat, valamint mozgófényképszínház igazgatójának, művészeti ügyvezetőjének vagy ügykezelőjének vagy bármely névvel megjelölt és a filmgyártásnál, kölcsönzésnél és másorkötésnél irányító befolyást gyakorló alkalmazottjának zsidót vesz fel,

b) úgyszintén azt a zsidót is, aki az ilyen alkalmazást elfogadja;

3. a) azt a nemzsidót, aki a maga neve alatt zsidó részére, vagy

b) azt a zsidót, aki nem zsidó neve alatt a maga részére moziengedélyt a törvény kijátszásával szerez meg, vagy megszerezni törekszik.

Súlyosbító körülmény és így 3 évig terjedhető börtönnel, hivatalvesztéssel és a politikai jogok gyakorlásának felfüggesztésével bünteti a törvény:

azt a zsidót, aki megkeresztelkedésének és ősei Magyarországon való születésének időpontjai tekintetében megtéveszti a hatóságot.

Néhány szó a magyar filmtémákról

A magyar filmgyártás választás előtt áll. Az utóbbi időben a szellemi és gazdasági téren egyaránt átalakulóban lévő magyar filmgyártás rátért a fejlődés útjára. Ezekben az időkben a magyarságban rejlő művészi tehetség a rendelkezésre álló csekély anyagi eszközökkel olyan filmeket produkált, amelyek az adott körülményekhez képest minden dicséretet megérdemelnek. Ez a fejlődés olyan biztató a jövőre nézve, hogy joggal elvárhatjuk az átállítási nehézségek elmúltával és a tőkehiány problémájának megoldása után a magyar filmtől, hogy minden tekintetben felvegye a versenyt a külföldi filmekkel.

Mert a magyar anyagban van tehetség. Színészgárdánk közismerten elsőrangú. Bánky Viktor kiugró sikere, a Bors István bizonyítja, hogy a rendező-utánpótlás terén is jól áll a magyar filmgyártás.

Hol lehet jobbat, többet nyújtani, hol lehet a nivót emelni? A MAGYAR FILM korábbi számaiban megjelent cikkek szerint a magyar filmek — tisztelet a kivételnek — tartalmi szempontból kifogásolhatók. Helyesen írja cikében Güttler Antal: Vessünk véget a pusztafokos-csárdás filmeknek. Próbáljunk karriereket bemutatni filmen.

Nézzünk szét kicsit az irodalom terén. Az utóbbi évek legnagyobb közönségsikert elért könyvei az életrajz-regények. Nézzünk körül a film terén. Az idei szezon kevés kiemelkedő sikerei közül kettő: a Lesseps Ferdinánd életét feldolgozó Suez és a Strauss János életéből merített Nagy keringő szintén karrierdarab. A közönség érdeklődését tehát kétkétségtelenül felkelti a nagy embelek élete, akár filmen, akár regényen

alakjában dolgozzák fel azt. Próbáljunk ilyen magyar filmet gyártani.

De megszívlelendő, amit Palásthy Géza írt a MAGYAR FILM hasábjain: A forgatókönyvírónak célja a filmszerző ábrázolás és ezt a célt csak speciális adottságú művészek érhetik el, akik technikailag is tisztában vannak a teendővel és az eszközökkel. Hasztalan keresi a magyar filmgyártás az új tehetségeket az irodalmi beérkezettek seregében.

Sokan a komolyabb karrierdarabok ellen azt az ellenvetést hozhatnák fel, hogy a közönség nagyobb rétege a könnyebb fajsúlyú darabokat szereti. Ez lehet, hogy igaz, de ez még nem ok arra, hogy tucatjával készüljenek a sablonos limonádé-darabok.

Nézzük megint a közönség állásfoglalását a könnyebb külföldi filmekkel szemben. Valóban azt látjuk, hogy a közönség szívesen nézi az operetteket, zenés filmeket, ha azok jók. (Példa rá Deanna Durbin valamennyi filmje és Jeanette McDonald nagy operett-sikerei.) Hogy ilyen filmeket tudjon a magyar filmgyártás produkálni, ahhoz három tényező szükséges: jó énekes-színészek, jó forgatókönyv és jó zene. Énekes-színésszel eddig csak elvétve kísérleteztek magyar filmen. (Mária nővér, János vitéz). Pedig a magyar filmgyártás ezen a téren is hamarosan utolérhetné a külföldet.

Ezekon a problémákon kívül azonban most más, gazdasági problémája van a magyar filmnek: megfelelő tőke biztosításával megvalósítani a jövővi filmgyártást. Reméljük, hogy ez a válság is hamarosan megoldódik és a jövő szezon a magyar filmfejlődés újabb állomását jelenti.

KADAR MIKLÓS

Siessen belépni

a

MAGYAR
FILM

előfizetői közé,

mert

ingyen nem
kaphatja a lapot!

H I V A T A L O S R É S Z

F I L M K A M A R A

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 69.

TELEFON : 113-305

Elkészült a Kamara ügyrendje

A Kamara filmművészeti fősztályának választmánya május 16-iki ülésén foglalkozott a kamarai ügyrendjavaslattal, amelyet bizonyos lényegtelen módosítások után, jóváhagyott. A választmány jegyzőkönyvi köszönetet szavazott az ügyrend előkészítésére kiküldött és számos alkalommal öszegyült bizottságnak a körültekintő munkáért, melynek alapjait kitűnő jogi szaktudással és érzékkel dr. vitéz Gallay Béla ügyvéd, a Kamara ügyésze fektette le. Az ügyrend nagyszabású munkája a jövő héten a színművészeti fősztály választmányi ülésén kerül megvitatás alá, amelynek jóváhagyása után a rövidesen megtartandó kamarai közgyűlés elé kerül és azután életbe lép.

A Kamara ügyrendje a következő fejezetekből áll:

1. Általános rendelkezések.
2. A közgyűlés.
3. A választmány.
4. A tisztikar.
5. Bizottságok.
6. Igazgatási tisztviselők.
7. Segédhivatal.
8. Tagsági díj.
9. Tagok felvétele, nyilvántartása és törlése.
10. Összeférhetetlenség.
11. Gyakorlatosok.
12. Ügykezelés.

Tagfelvétel és átminősítés

A május 16-iki választmányi ülés a művészeti ügyvezetők csoportjába felvette Mozer Endrét.

Átminősítette a következőket:

Kalmár László rendezőt forgatókönyvírónak is;

Bán Frigyes rendezői asszisztenst rendezőnek is;

Ráthonyi Ákos rendezőt művészeti ügyvezetőnek is;

Zeéry Géza segédrendezőt felvéltelvezetőnek;

Sas Fülöp előadóművészt segédrendezőnek is.

Helyesbítés

A lapunk 12. számában közölt felvett új tagok névsorát az alábbiakban helyesbítjük:

a II. csoportba felvették: Elek Ica és Gertler Viktorné (Sörös Erzsébet);

a III. csoportba segédoperatőrnek felvették: Doba János és Keresztessy József, segédrendezőnek: Kató Gyula;

a III. csoportba felvett 7 tag a IV. csoportba tartozik és

a IV. csoportba felvett 10 tag az V. csoportba tartozik.

AMATŐRFILM

A Magyar Amatőrfilm Szövetség közleményei

Szerkeszti: DUDÁS LÁSZLÓ
a „Pergő képek” felelős szerkesztője

Észak felé menetelünk című riportfilmünk ismét nagy sikerrel szerepelt Lengyelországban. Négy bemutatót rendeztek a filmből; a lengyel Filmamatőrök Egyesületében, a Lengyel-Magyar Egyesületben, azonkívül bemutatásra került a magyar propaganda hét keretében is. A beszámoló szerint nagy sikerrel és szépszámú előkelő közönség jelenlétében pergették le a filmeket. Idegenforgalmi és kulturális szempontból ismét értékes munkát végeztünk lengyel barátaink segítségével. A bemutatók megrendezésében értékes munkájukkal kitűntek: Tadeus Janakowsky, Anna Wojciechowska és magyar részről dr. Csorba Tibor.

A keskenyfilm propaganda értékét és sikerét növelték az idei budapesti nemzetközi vásár filmbemutatói. A Külkereskedelmi Hivatal, a Beszkr, a fővárosi pavillon, a Svájci idegenforgalmi hivatal, az OTi és a Bosch cég mutattak be propaganda filmeket. A közönség állandó érdeklődése kísérte a keskenyfilm bemutatókat a Nemzetközi Vásáron.

A zürichi nemzetközi amatőrfilmversenyen két film képviseli a magyar színeket. Dudás László: Ketten egyedül (Allein.) játékfilmjét és Pásztor István: Árnyékvilág (Schatten) genre-filmjét nevezte be a Magyar Amatőrfilm Szövetség a versenyre. Reméljük, hogy az idei verseny is, minden nehézség ellenére, magyar sikert hoz.

A lillafüredi Filmhét rendezőségének felkérésére, Szövetségünk is részt vesz a szakma nagyszabású ünnepein és aktívan bekapcsolódik a közös munkába. A Filmhét keretén

belül, egyik napon Szövetségünk külön amatőrfilm-bemutatót rendez a megjelenteknek, hogy a komoly amatőrfilmzésnek és művészi munkájának ilyen formában csináljon propagandát. Szövetségünk több tagja képviseli a Mafsz-ot, az eseményekről keskenyfilm felvételeket készítünk, fekete és színes anyagra. A kész riportfilmből, külön bemutatót tartunk a Filmhét rendezőségével együtt Budapesten.

HIRSCH LAJOS

és

TSUK IMRE

filmkölcsönzővállalatának

új címe:

VII., DOHÁNY-U. 42.

Telefon: 143-835 és 144-027.

(Kamara mozgóképszínház)

MOZI

SZERKESZTI: MORVAY PAL

a MMOE ügyv. alelnöke

MAGYAR MOZGÓKÉPÜZEMENGEDELYESEK ORSZÁGOS EGYESÜLETE
HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK:

Mozisok kamarai tagsága

A mozgósínházi üzemvezetők és igazgatók kamarai tagságáról, mint ismeretes, törvényt hoztak. A törvény alapján végrehajtási utasítás fog megjelenni és ennek folyamánaként a Filmkamara a BUDAPESTI KÖZLÖNY-ben és a MAGYAR FILM-ben fogja felhívni belépésre az érdekelteket, a részletes tennivalók egyidejű megjelölésével. Ebből következik, hogy ezidőszert tennivaló még nincsen. Mégis ajánlatosnak látszik alább felsorolandó, a felvételnél megkívánt okmányok előzetes beszerzése, mivel azok megszerzése a tapasztalatok szerint gyakran előre nem látott akadályokba ütközik.

A szükségelt okmányok a következők: állampolgársági bizonyítvány, ennek hiányában igazolása annak, hogy a folyamodó felmenői legalább 1851-ig bezárólag Csonka-Magyarországon születtek, vagy trianoni záradékkal ellátott illetősé-

gi bizonyítvány. A keresztény származás igazolására szükséges a saját keresztlevél, a szülők keresztlevelle, vagy házasságlevele, vagy halotti bizonyítványa, a nagyszülők keresztlevellei vagy házasságlevelei, esetleg halotti bizonyítványai. Azon zsidóvéreük számára, akik a második zsidótörvény 4. tc. 1. §-a alapján a kivételezettek közé számítandók, szükséges a kivételezés igazolására szolgáló okmányok bemutatása is. Ezenkívül szükség lesz 3 hónapnál nem régebbi erkölcsi bizonyítványra és a szakmai képzés és gyakorlat igazolására szolgáló okmányokra is.

Ismételten hangsúlyozzuk, hogy a kamarai felvétellel kapcsolatban ezidőszert tennivaló még nincsen, felesleges tehát akár a Kamarához, akár az Egyesülethez felvilágosítókért fordulni. Mindössze ajánlatos a fent felsorolt okmányok beszerzése érdekében szükségelt lépéseket jóelőre megtenni.

lelő időben, vagy megfelelő minőségű reklámanyagot, a megjelenésnél nem hirdeti kellőképpen a filmet. Mindezekből súlyos kártérítési perek keletkezhetnek, mikor is nem elég a pert megnyerni, hanem be is kell azt hajtani és ez esetleg akadályokba ütközhet.

Ezek azonban csakis a kirívó esetek, hiszen sok esetben szenvedhet a mozis kárt a kölcsönző hibájából oly módon, hogy azért pert indítani nem lehet. Vannak cégek, amelyek előzékenységükről és pontos kiszolgálásukról ismeretesekek, másutt személyi öszeköttetések, sokéves barátság biztosítják a mozist az előzékeny kiszolgálásról. Vannak mozisok, akik bizonyos cégekkel semmiképpen sem hajlandók üzleti összeköttetésekbe kerülni, mert a multból a lebonyolítás tekintetében kellemetlen tapasztalatokkal rendelkeznek.

Mindezek a tények és lehetőségek a napnál is világosabban bizonyítják a filmügyletek kirívóan visszeterhes jellegét, ezáltal pedig azt a körülményt, hogy az átruházáshoz okvetlenül a bérbevevő beleegyezésére van szükség. Hogy ez így van, bizonyítja az a körülmény is, hogy ezideig nem akadott egyetlen filmkölcsönző sem, aki ilyen átruházásos ügyből kifolyólag pert indított volna az átruházott film átvételének megtagadása miatt. Érezték az érdekeltek, hogy jobb a bizonytalanság, amikor kéréssel vagy fenyegetéssel, esetleg az OMME filmtilalmi fenyegetéseivel az esetek 60—70%-ában sikerül a mozist rávenni arra, hogy mégis átvegye a filmet. Egy elutasító bírói ítélet és főleg annak nyilvánosságajratása olyan veszély volt a jövő szempontjából, amit eddig egyetlen érdekelt sem mert megkockáztatni.

Dr. L. K. cikkének befejezésében szakmai döntőbíróság felállításának szükségességét veti fel. Ebben egyetértünk vele. Ilyen döntőbíróságunk már a multban is volt. Ennek azonban alapfeltétele a filmkölcsönzők és mozisok közötti filmbérletj és

Mégegyszer a szerződések
átruházásáról

A filmkötések átruházásával kapcsolatosan a MAGYAR FILM áprilisi számaiban megjelent három szakmai jogász cikével kapcsolatban engedtessek meg nekem, mint jogilag képzetlen egyénnek, hogy a jogászok elméleti téren mozgó fejtegetéseiből gyakorlati következtetéseket vonják le.

Dr. L. K. kimutatta, hogy visszeterhes szerződésnél, vagyis, ha a jogok gyakorlása viszontteljesítéstől függ, nem lehet a jogot a másik fél hozzájárulása nélkül átruházni. Ebből a jogi tényből azt a téves következtetést vonta le, hogy különbség van a még be nem mutatott és a már bemutatott filmek jogi helyzetét illetően. Szerinte csak a még be nem mutatott filmeknél szükséges a hozzájárulás.

Ez a felállítás merőben téves. Hiszen sokszorosan visszeterhes a hely-

zet a már bemutatott filmeknél is. Itt nem arról van szó, hogy valakinek leszállítanak pl. 2 vagon 79 kg-os tiszavidéki búzát és a vevő az átvételkor fizet, hanem a vevő, jobban mondva a kölcsönvevő sok veszélynek van kitéve akkor, ha a kölcsönadó nem elég megbízható, nem elég előzékeny és anyagilag nem elég erősen megalapozott cég. Előfordulhat, hogy a kölcsönvevő versenytársát az egyidejű játszásból kizárja és bizonyos abban, hogy megbízható partnere ezt a kikötést be is fogja tartani, ha pedig mégis megszegné, úgy anyagilag viselni tudja majd a felelősséget. Átruházás esetén ezek a biztosítékok elenyészhetnek. Ugyanez az eset a nem szállítás esetében, továbbá ha a bérbeadó hiányos vagy rossz állapotú példányt küld, vagy késve küldi el a filmet. Előfordulhat, hogy nem ad megfe-

szállítási keretmegállapodás megkötése. A Mozi Egyesületben erre megvan a készség és hajlandóság, a Filmkamarán mulik — és ez lesz

cselekvőképességének egyik próbaköve —, hogy le tudja-e fektetni a szakmai belső jogrend biztosításának alapkövét.
M. P.

róvizsgát csak akkor tehet, ha az évenként 1—2 ízben rendezett kb. 3—4 hónap tartamú rendes tanfolyamot előzetesen látogatta.

Mozgófényképüzemi Üzemvezetői és Gépkezelői Országos Tanfolyam

tanügyi főtanácsos, igazgató,
Vigh Bertalan s. k.

Képesítést kell szerezniök a felvidéki üzemvezetőknek és gépkezelőknek

A visszacsatolt felvidéki területeken a m. kir. Belügyminiszter Urnak 53.000/1939. B. M. számú rendelete értelmében az 1939. évi július hó 1-től mozgófényképüzemi üzemvezetői és gépkezelői tennivalók ellátásához szükséges üzemvezetői és gépkezelői (működési) igazolványt csak azoknak adnak ki, akik az egyéb kellékek igazolásán kívül a Mozgófényképüzemi Üzemvezetői és Gépkezelői Országos Tanfolyamon (Budapest, VIII., Tavaszmező-utca 15.) képesítést szereztek. Ennek a képesítésnek megszerzése céljából június hó 1-én rendkívüli tanfolyam nyílik meg, egész napon át folyó tanítással. A tanfolyam június hó 17-én záró (képesítő) vizsgával végződik.

Erre a tanfolyamra kizárólag azok vehetők fel, akik a visszacsatolt területen a volt cseh-szlovák uralom alatt mozgófényképüzemben üzemvezetői, vagy gépkezelői teendőket eddig is elláttak és ezután is ellátni kívánnak.

Az az érdekelt, aki tanfolyamot nem kíván végezni, a tanfolyam záróvizsgáján külön képesítő-vizsgára bocsátását kérheti.

Mind a tanfolyamra való felvételt, mind a külön képesítő-vizsgára bocsátást a tanfolyam igazgatóságához legkésőbb 1939. évi május hó 25-ig bezáróan benyújtandó kérvényben kell kérni.

2 pengős okmánybélyeggel ellátott kérvényhez eredetiben mellékelni kell a folyamodónak:

a) születési anyakönyvi kivonattát (keresztlevelét; férjes nőnek házassági anyakönyvi kivonatát is);

b) iskolai végzettségét igazoló bizonyítványát;

c) újkeletű erkölcsi bizonyítványát, amelyben azt is igazolni kell, hogy a folyamodó nemzethűségi szempontból nem esik kifogás alá;

d) a volt cseh-szlovák uralom alatt szerzett képesítését (oklevél bizonyítvány);

e) a jogosítvány gyakorlására vonatkozó utolsó volt cseh-szlovák hatósági és a magyar hatóság engedélyét, végül

f) magyar állampolgárságának igazolására, illetve vélelmezésére alkalmas okmány(ok)at.

A Mozgófényképüzemi Üzemvezetői és Gépkezelői Országos tanfolyam gépkezelői szakára való felvételét, vagy e szakon külön képesítővizsgára bocsátását csak férfi kérheti.

A tanfolyamra való felvétel, valamint a külön képesítő-vizsgára bocsátás kérdésében a tanfolyam felvételi bizottsága végérvényesen dönt. A bizottság döntéséről a folyamodó írásbeli értesítést kap.

A tanfolyamon a felvételi díj, a tandíj és a záróvizsga díja összesen 60.— (hatvan) pengő. Külön képesítő vizsga díja 50.— (ötven) pengő.

Ezt a rendkívüli tanfolyamot nem ismétlik meg és a tanfolyam záróvizsgájára később jelentkezni nem lehet. Aki későbbben jelentkezik, zá-

RENDES TANFOLYAM

A legközelebbi rendes üzemvezetői és gépkezelői szaktanfolyamok szeptember 11-én kezdődnek és december 16-ig tartanak. A tanfolyamra legkésőbb szeptember 4-ig kell a kérvényeket benyújtani. A fizetendő díjak összege 142 P.

KESKENYFILMES ÜZEMVEZETŐI ÉS GÉPKEZELŐI TANFOLYAMOK

A tanfolyamok szeptember 11-én kezdődnek és október 7-ig tartanak. Az előadásokat a nappali órákban tartják. A kérvények legkésőbb szeptember 4-ig nyújtandók be. Tandíj és vizsgadíj együttesen 71 P. A tanfolyam üzemvezetői és gépkezelői szakra oszlik, a két szakot csak külön-külön lehet elvégezni. Valamennyi szaktanfolyam részletei tekintetében a tanfolyam igazgatósága nyújt bővebb felvilágosítást, Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 15. Telefon: 130—293.

A 25-ik HIRADÓ PÉLDÁNY

A kárpátaljai mozgószínházak bekapcsolásával szükségessé vált 25-ik hirodópéldányt, a Mozi Egyesülettel történt megbeszélés értelmében, a Magyar Film Iroda f. hó 18-tól kezdve állítja be a forgalomba. Ezzel kapcsolatban az Egyesület felhívja mindazokat a mozgószínházakat amelyek a hirodó beosztásában szeretnének előbbre kerülni és ezért kölcsöndíjtöbbletet hajlandók felajánlani, hogy tegyenek e tekintetben sürgősen ajánlatot az Egyesülethez, mert a beosztásokon később, legalább félévig nem lesz lehetséges változtatásokat tenni.

ÚJ MOZI PÁPAN

Pápáról jelentik: Az elmúlt héten avatták fel Pápa második moziját, az ötszáz nézőt befogadó Corso-mozgószínházat. Az új kultúrintézmény 100.000 pengőbe került, a legmodernebb stílusban épült és légoltalmi óvóhelyekkel is el van látva. A bemutatón a Himnusz elhangzása után a heti hirodót s utána Jókai Mórnak Szegény gazdagok című regényéből készült filmet vetítették.

A premiermozik műsora:

ÁTRIUM	Nancy 3 szerelme	V. 18-tól	Metro
CITY	Ahol semmi sem szent	V. 12-től	Mozgóképzüemi
CORSO	Varsói fogoly	V. 18-tól	Tobis
DÉCSI	Álomsárkány	V. 15-től	Hunnia
FORUM	Eleven ördög	V. 18-tól	Palló
KAMARA	Nancy 3 szerelme	V. 18-tól	Metro
OMNIA	Shanghai express	V. 16-tól	Paramount
RÁDIUS	A megbélyegzett asszony	V. 15-től	Eco
ROYAL APOLLO	The Goldwyn Follies	V. 16-tól	Mozgóképzüemi
SCALA	Damaszkusz	V. 16-tól	Hunnia
URÁNIA	Mindenki gyanús!	V. 16-tól	Ufa

ÚJ FILMEK

Mindenki gyanú

(La griffe du hasard)

Rendezte: René Pujol.

Főszereplők: Pierre Larquey, George Rigaud, Germaine Aussey, Reine Paulet, Bill Bochet, Marcel Simon, Louvigny.

Gyártotta: ACE-film, Paris.

Beszél: franciául.

Magyar szöveg: Lándor Tivadar.

Hossza: 2519 méter.

Cenzura: aluli.

Kölcsönző: UFA.

Bemutatta, Uránia, május 16.

Daroy Georges mindent elveszít és kártyaadóságait fedezetlen csekkkel fizeti. Ez tudomására jut egy Trémois nevű kabarétulajdonosnak, aki elhatározza, hogy a fiatalember szomatú helyzetét sötét terveire felhasználja. A fiatal ember szerelmes Delornéba, a vele egy házban lakó szép fiatal özvegybe. Este elmegy a kabaréba, hogy a tulajdonossal beszéljen. Alighogy helyet foglalt, levelet hoz neki az üzletvezető, amelyben a tulajdonos utasítja őt, hogy táncoljon egy bizonyos hölgygel. A fiatalember annál szívesebben megteszi ezt, mert a hölgy nem más, mint Delorné, akibe szerelmes. A hölgy egy idősebb idegen úrral ül asztalánál. Tánc közben a fiatalember megtudja, hogy ez az idősebb úr egy Burton nevű bankár. Delorné családjának régi barátja. Féltskenység fogja el, de Delorné megnyugtatta, hogy Burtonnak semmi kilátása sem lehet. Mikor visszakíséri helyére az asszonyt, újra megjelenik az üzletvezető és elhívja őt a kabarétulajdonoshoz. Itt rázárják az ajtót és eltűnnek. Ez alatt az idő alatt ismeretlen betörők járnak az özvegy lakásán és ellopják ékszereit. Ottjártukban nyomokat hagynak, mintha Daroy, a bezárt fiatalember volna a betörő. Egy idő múlva nyílik az ajtó, megjelenik a kabarétulajdonos, visszaadja összes fedezetlen csekkjeit, amelyek miatt börtönbe kerülhetett volna és ad neki még tízezer frankot. Burton feltűnően hangsúlyozza, hogy a fiatal táncos nem jön vissza és igyekezik gyanút kelteni a szép özvegyben, aki végre is idegessé válik és hazamegy. A kabaré táncosnője, Gilbert Éva segítségül hívja a fiatalembernek, hogy belekeverték valamibe, ami miatt cendörkékre kerülhet és felszólítja őt, hogy szökjenek meg. A fiatalember megdöbbenve hallja ezt és ráután Éva közli vele, hogy a kabarétulajdonos meg akarja őt ölni, hajlandó a lánnyal menni. Burton, aki az özvegyet

tönkre akarja tenni anyagilag, hogy aztán az asszony kénytelen legyen nőül menni hozzá, eladja az asszony értékpepírjait s a maradék pénzt, ha ezrest, elviszi neki és újra megkéri a kezét. Így állanak a dolgok, amikor megjelenik a rendőség kiküldöttje, Lappe Auguste, egy igénytelen detektív. Mindenki úgy látja, hogy ügyetlen és ostoba és azt hiszik, hogy sose fogja kideríteni az ékszerlopás titkát. Am kiderül, hogy az ügyetlennek látszó ember minden bajt elhárít és végül leleplezi, hogy a banda feje maga Burton bankár, akinek minden gonoszítottében, az ékszerlopásban is, csak eszköz volt Trémois, a kabarétulajdonos. A közös balsors végül összehozza Daroy Georget a szépasszonnal egy egész életre.

Az eredetiségre törekvő francia filmgyártás érdekes kísérlete, amely ha nem is sikerült százzázalékosan, rövidesen feltétlenül követőkre fog találni. A hülyének látszó detektív, aki ravaszul és a legélesebb logikával, meglepetésszerűen váratlan fogásokkal elérkezik nyomozása során az eredményhez: a bűnőshöz. Ez volt a cél, a feladat, az új ötlet, amelyet a film írója, rendezője és főleg főszereplője kedves, lebilincselő, szórakoztató és helyenként kacagtató módon megvalósított. A zseniális hülye francia detektív-színészt sohasem felejtjük el az, aki látta.

Damaskusz nincs többé

(Aufruhr in Damaskus.)

Írta: Herbert Tjadeus.

Rendezte: Gustav Ucicky.

Főszereplők: Brigitte Horny, Joachim Gottschalk, Hans Nielsen, Paul Otto, Friedrich Graas, Willy Rose, Ludwig Schmidt-Wildy, Paul Westermeyer.

Gyártotta: Terra.

Beszél: németül.

Magyar szöveg: Siklósi Iván.

Hossza: 2770 méter.

Kölcsönző: Hunnia.

Bemutatta: Scala, május 15.

A szíriai sivatag egyik erődjében egy század katonaság védi a német vonalat. Hősiesen tartják magukat az arabok támadásai ellen, de egy apon elfogy az élelmiszerük és fogytán a munició is. A damaskusi telefonvonalat elvágják a portyázó arab bandák, rádióávirójuk erősítőcsövei kiégtek. Keller hadnagy vállalkozik rá, hogy a sivatagon át néhány emberrel Damaskusba megy és elhozza onnan a szükséges dolgokat. A hadnagy útközben megismerkedik Verával, aki Damaskusba menekül nagybátyjához, a német konzulhoz. A fiatalok egymásba szeretnek; de Keller csak egyetlen éjszakát tölt Damaskusban és felpakkolva élelemmel, lőszerral hajnalban már indul vissza az erődbe. Alig érkezik oda a sikerült vállalkozás után, a hadtestparancsnokság a századot Damaskusba rendeli, mert az angolok veszedelmesen közelednek a város felé. Az erődöt felgyújtják és hosszú, viszontagságos menetelés után, alig pár ember érkezik meg Damaskusba. Egy részük elcsúszott a támadás idején, néhányukat bedunok lövik le, a legtöbbjét azonban a pokol hőség betegleg teszi. Ezek visszamaradnak és angol fogságba esnek. 28 emberrel érkezik Keller hadnagy Damaskusba. Itt már fejtetlen áll minden. A la-

kósság fellázadt, barrikádok emelkednek az utcákon, a tábori kórnáz nem tudja már befogni a sebésülteket. A menekülő utolsó vonatja is kifutott már. Verának módja lett volna, hogy visszatérjen hazájába, de addig nem akar elmenni, amíg viszont nem látja azt az embert, akit örökre szívébe fogadott. Ápolónő lesz és a hadikórnázban tlaalkozik Keller hadnaggal, aki az utcai harcokban megsebesült. Itt kötöztek be a sebéét és itt vár rá egy új feladat: kivezetni Damaskus falai mögül a német katonákat, mielőtt a közeledő angolok birtokukba vennék a várost. Azzal búcsúzik szerelmestől, hogy tlaán valamikor viszontják egymást. Alig távozott Damaskusból katonáival a hős hadnagy, az angolok bevonulnak. Keller hadnagy véghez viszi a lehetetlent, ezer viszontagságon át sikertelenül neki a kis csapatall eljutni Aleppoba, a németek vonala mögé.

Kissé hosszadalmas, de eléggé izgalmas gyarmati történet. Csak a kismozikban számíthat némi sikerre.

Goldwyn Follies

(Forr a dal, forr a vér.)

Rendezte: George Marshall.

Főszereplők: Adolph Menjou, Ritz Brothers, Vera Zorina.

Gyártotta: United Artists, 1936.

Produkcio: Sam Goldwyn.

Beszél: angolul.

Magyar szöveg: Pacséry László.

Hossza: 2982 méter.

Kölcsönző: Mozgóképzem.

Bemutatta: Royal Apolló, május 16.

Új filmet forgatnak a szabadban Hollywood festői környékén. Olive Merlin, a producer, lázas érdeklődéssel figyeli a felvételt. Olga Samara legbájosabb mosolyával főzi partnerét, mégsem tetszik Hazel Dawesnek, az egyszerű kis falusi lánynak. „Ezek a színészek sosem szerettek igazán, azért jagszanak ilyen életelenül” — jegyzi meg a kis falusi mozikritikus. Merlin elkapja a szót és kilesi a leányok beszélgetését. Hazel a szöveget is lecsepeült, egyszerű, falusias, de józan és egészséges észjárással. Merlin szakember és úgy gondolja, hogy okat tanulhat ettől a kislánnytól. Hiszen Hazel a közönség véleményét képviseli, amelytől filmjeinek sikere függ. A producer bemutatkozik a lánynak, szerződötteti őt és magával viszi Hollywoodba tanácsadóba. Hogy a stúdió levegője meg ne rontsa Hazel egyszerű természetű gondolkodását, egy környékbeli kis villában rejti el a lányt, de mindenben kikéri tnaácsát. Hazel mindenbe beleszól, a forgatókönyvet átírják az ő ízlése szerint. Mulatságos bonyodalmak során Hazel tenoristát fedez fel egy vándorbüffében és beprotetszálja őt a stúdióba. Danny Beecher, a büffés-tenorista, pompás filmszínésznek bizonyul, aki nemcsak szépen énekel, de elsőrangú amorózó is. Annyira, hogy Hazel szívét is meghódítja, pedig Merlin is megszerette „titkos tanácsosát” és el is akarja venni feleségül. A dolog kikaplan. Danny Hazellal szakít. Merlin viszont a tenoristára féltékeny és azzal fenyegetőzik, hogy összes jeleneteit kivágja az új filmből. Danny azonban rövidesen meggyőződik arról, hogy a leány csak őt szereti. Dannynak csak ez a fontos és egy

Beszámoló a hét üzleti eredményeiről

Toprini nász. Mérsékelt siker a másodikon héten, a film sokkal többet érdemel!

Alomsárkány. Gyenge üzletmenet.

Három kis angyal. Három heti sikersorozat után lekerült a Fórum műsoráról.

Ahol semmi sem szent. Váratlanul komoly sikerre nőtte ki magát.

Tarzan győz. Megérdemelt bukás.

Fiúk városa. Változatlan siker.

nagy ollót ad át a producernek: vágja ki! A producer azonban jó üzletember, a film sikere fontosabb neki, mint a szerelem, „nagylelkűen” áldását adja az új párra s a film sikerének örömhírére rendezett banketten egy füst alatt Danny és Hazel eljegyzését is megülik.

★

Pazar kiállítású amerikai revü. Külön erősségei a szép színes felvételek, Ger-shwin zenéje és a Ritz Brothers csak fűszerül használt, közbeiktatott számai. A filmnek bizonyára sikere lesz mindenütt, ahol a szép revüket szívesen veszik.

A megbélyegzett asszony

(Forfaiture.)

Rendezte: Marcel L'Herbier.

Főszereplők: Sessue Hayakawa, Victor Francen, Lise Delamare, Louis Jouvet.

Gyártotta: Pantheon-Film, Paris.

Beszél: franciaul.

Magyar szöveg: Siklósi Iván.

Hossza: 2529 méter.

Cenzura: felüli.

Kölcsönző: ECO

Bemutatta, Radius, május 15.

★

Moret, francia mérnök, Mongóliában út-és hídépítésel foglalkozik, de rengeteg nehézséggel kell megküzdenie, mert a bennszülöttek ellenséges szemmel nézik munkáját. Egy napon megérkezik a felesége. Nagyvilági életet él és megismeri az ázsiai rulettjátékot is, a Pan-Tant.

Nagy összegeket veszít, de nem árulja el uránát. Veszteségét a Vörös Kereszt rábizott pénzéből fedezi. Amikor vesztesége eléri a 100.000 frankot, kétségbeesésében Hu-Long herceghez, Mongolia uralkozó fordul, tőle kéri kölcsön az elszámolásához hiányzó összeget. A herceg rendelkezésére áll, de randevut kér tőle cserébe. Moretné elfogadja a kölcsönt, de a találkára nem megy el. Moretné viszaküldi a kölcsönzött összeget a hercegnek, aki bosszút esküszik az asszony és férje ellen. Egy napon, a mérnök munkájának befejezése előtt katasztrófa történik. Az épített híd pillérei meglazulnak, a híd összeomlik. Moret-et visszarendelik Párisba. A hídépítő Társaság igazgatósági ülésén azzal vádolják, hogy a katasztrófának ő az oka. A mérnök megtudja, hogy az ellenséges jelentést a mongol herceg küldte a Társaságnak, elhatározza, hogy felkeresi a herceget és kérdőre vonja. Amikor belép a herceghez, lövés dördül és Hu-Long holtan bukkik lábai elé. A helyszínre érkező rendőri bizottság őt gyanúsítja a gyilkossággal, letartóztatják. A tárgyaláson minden Moret ellen bizonyít. Már úgy látszik, hogy nem kerül el a súlyos ítéletet, amikor Moretné a bíróság elé áll és bevallja, hogy a herceget ő ölte meg. Amikor megtudta, hogy a herceg bosszúját tönkre akarja tenni a férjét, felkereste Hu-Long herceget és könyörgött neki, hogy azért, mert nem ment el annak idején a találkára, ne büntesse ártatlan férjét. A herceg ígéretet tesz, hogy beszünteti támadó hadjáratát, ha az asszony most beváltja, amit Mongóliában megígért. Moretné menekülni akar, de a herceg nyomában van és amikor a két-

200 darab felcsapódó szék eladó

Bővebbet lapunk kiadóhivatalában Budapest, VI., Andrassy-út 69. sz.

ségbeesett asszony szemébe vágja, hogy gyűlöli: Hu-Long tüzes vassal megbélyegzi a nőt. Moretné borzalmas fájdalomában pisztolyt ragad és lelövi a herceget. Az asszonyt a bíróság felmenti, a férj pedig, meggyőződve arról, hogy a felesége hű maradt hozzá, megbocsát neki.

★

A francia filmgyártás egyik legjobb alkotása. Minden finomsága mellett annyi feszültség és izgalom van benne, hogy nemcsak a jó közönséggel bíró mozgyszínházakban számíthat sikerre, hanem a kismozik közönsége is szívesen fogja venni.

ÚJ MAGYAR FILM

Nem loptam én életemben

IRTA: LISZT NÁNDOR ÉS MATOLAY GÉZA
ZENE: ÁKOM LAJOS. RENDEZTE: BALOGH BÉLA.
FŐSZEREPLŐK: EGRY MÁRIA, ANIA SULI, KOVÁTS TERUS, SZILASSY LÁSZLÓ, LATABÁR KÁLMÁN, BILICSI TIVADAR, PETHES SÁNDOR.

KÜLFÖLDI FILMUJDONSÁGUNK

Feleségem a detektív

Főszereplők: WILLIAM POWELL és JEAN ARTHUR.

Az utóbbi hetek legnagyobb filmsikere

Toprini nász

Főszereplők: Jávor Pál, Tolnay Klári, Kiss Ferenc.

A ROYAL APOLLÓ és ÁTRIUM után az URÁNIA filmszínház is műsorra tűzi

PHOTOPHON FILM
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 8. T.: 336-635

TECHNIKA SZERKESZTI: LOHR FERENC

Fényképezés és filmtechnika az aviatikában

Irta:

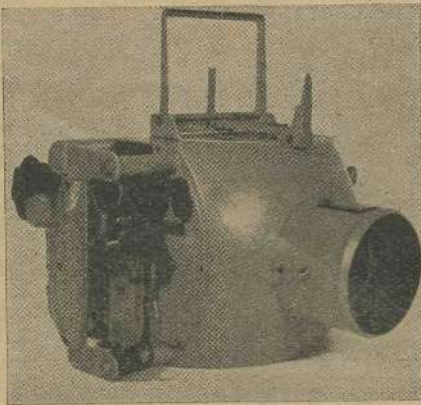
MAKAY ÁRPAD

filmoperatőr

Ma, amikor az aviatika döntő tényező lett a békében és háborúban egyaránt, tudományos és hadi vonatkozásban mind nagyobb érdeklődésre tarthat számot az álló és mozgó fényképezés.

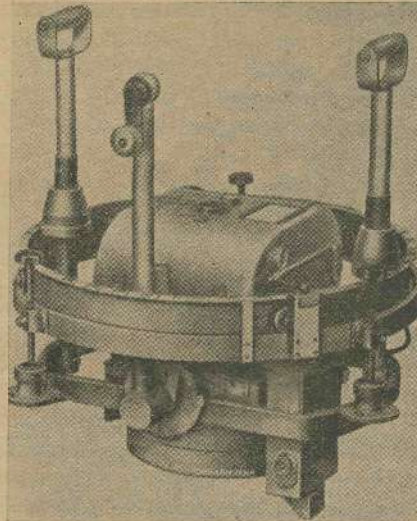
A légiforgalomban és légi haderőben oly sokféleképen alkalmazzák a fényképezést, mint kevés más területen. A fénykép és mozgókép, mint a kutatás, az ipari fejlődés, a tanítás és nevelés segédeszköze már régen közismert. A repülés szolgáltatába állítja ezt a fontos segédeszközt is, amikor segítségével nehezen hozzáférhető dolgokat és eseményeket örökít meg. Állni, járni, utazni már évezredek óta tud az ember, minden érzékét a földön való mozgáshoz idomította. Repülni azonban csak néhány év óta tud, mivel pedig szem nem olyan fejlett, mint a madaré, segédeszközt kellett alkotnia, hogy a szédítő magasságból a nagy sebességgel tovaazúgó repülőből mindent észrevehessen, ami számára jelentős vagy érdekes. Ekkor vált az objektív leghasznosabb segítőtársává. A repülő ember olyan technikai szemet teremtett, amelyik nemcsak lát, hanem a látottakat rögzíti is.

Repülőgép-motoroknak és tartozékainak építése súlyos nehézségek-

Kézfényképezőgép légifelvétel készítésére

kel jár, hiszen amellett, hogy az alkatrészeknek a legkülönbözőbb követelményeket kell kielégíteniök, azok súlya is elsőrangú fontosságú. E nehézségek leküzdésében fontos szerep jutott a filmfelvevőgépnek. A repülőgépipar építőműhelyeinek és kísérleti termeinek ma már pótolhatatlan segédeszköze lett. Az anyagvizsgálat szolgálatába állított röntgenfelvételeket és a gyorsan futó repülőgépen végzett kísérletek ellenőrzésére használt lassított felvételeket a repülőgépgyártás nem nélkülözheti.

Repülőgépbe építhető, motorikus meghajtású filmfelvevőgép

A fényképtechnika nemcsak repülőgépgyártó üzemeknek tesz nagy szolgálatot, hanem légi felvételeivel a terep alakulatainak térképészeti ábrázolásával a légügynek is.

A légkörnek és veszélyeinek kikutatása a repülés számára életkérdés, mert a veszély ismerése lehetővé teszi annak elhárítását. A felhőképződés gyors folyamatának beható tanulmányozása, a jéglerakódás keletkezése, csak a fényképezés és filmtechnika segítségével lehetséges. A jég és dér lerakódhatik a hordfe-

lületekre és a gép más részeire is, ez a lerakódás megakadályozhatja a kormánysszervek működését és a gépet kezelhetetlenné teheti, azonkívül befolyásolja a szárnyak körüli légáramlást, ami repülési nehézségeket okoz.

Hogy ezeket a folyamatokat veszélytelenül tanulmányozhassák, egy, erre a célra épített szélcsatornába jégképződésre hajlamos páratartalmú levegőt fujtak a lebegő repülőmodellre és ezt a lerakódási

Földrajzkutató expedíciónak grönlandi gleccserről készített felvétele

folyamatot mozgóképen megörökítették. A jégkéreg lerakódási folyamatának ilyen módon való megismerése lehetővé tette annak megakadályozását is.

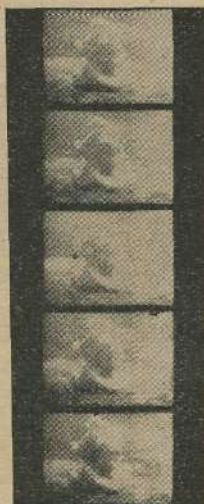
Fontos szerepet töltenek be a repülőgépről készült felvételek. A felvevőgép lencséje arra hivatott, hogy az emberi szem korlátozott képességeit kiküszöbölje. A talajtól való nagy távolság a köd és por okozta látási zavarok, a légfény (a levegő porrészecskéin szétszórta és visszavert napfény) vakítási látásunknak határt szabnak. Ezek a látási nehézségek a légi felvételtechnika különféle módjaival igen csekélyre korlátozhatók. A légi fényképezés különleges feladatokat ró az optikára, a fotokémiára s a felvevőberendezésre. Olyan felvevőgépekre van szükség, amelyeknek a szűk helyi viszonyok közt a repülőgép állandó rázkódtatása mellett is biztosítva legyen az üzemképessége.

A mozgó felvételekhez olyan beépített elektromos meghajtású felvevőgép használatos, amelyik időzített indítással, beállított méterszámú filmszalagot világít meg.

Mivel a légifelvétel élethűen tükrözi vissza az összefüggő nagy földfelületeket, nélkülözhetetlen segédeszköze lett a tájak térképészeti fel-

osztásának, utak építésének, geográfiai kutatásoknak is.

Vezető szerephez jutott a fényképezés a légi haderők szolgálatában, mint a felső vezetés szeme, Biztos támpontot nyújt saját hadmozdulatai számára az ellenséges csapatok fölvonulási irányának felfedezésével és tüzérségi állásainak pontos meghatározásával. A hadi fényképezés bonyolult és veszedelmes feladatának sikeres megoldása megköveteli a felvevőgép különleges optikai és mechanikai felkészültségét és a nyersanyag megbízhatóságát is.

Részlet egy felhőképződés tanulmányozására készült filmből

A hadi felderítő repülő fényképezésének — szemben polgári kartaival — a felvételek elkészítésén kívül még az ellenséges tűz veszélye is gondot okoz.

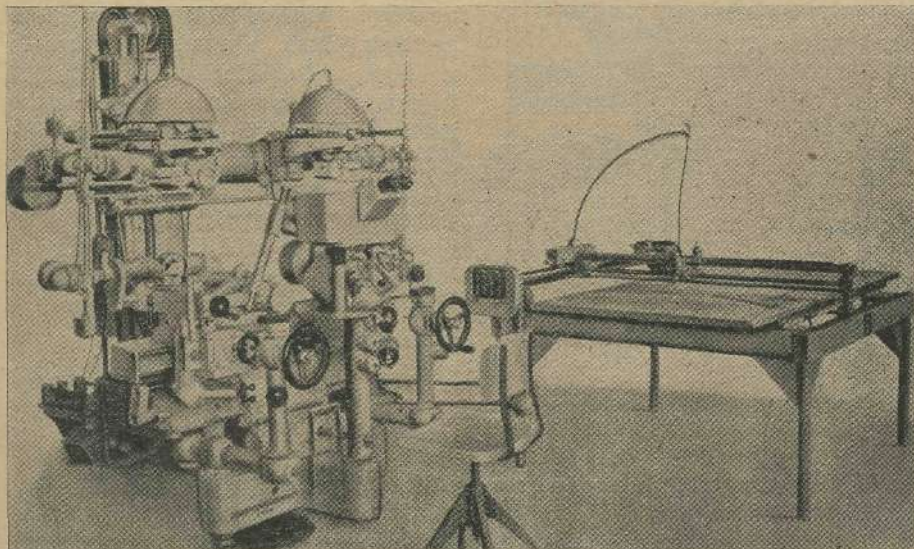
A polgári laboratóriumok, ahol a felvételek kidolgozása előre megálapított munkaterv szerint történik, kitűnően felszereltek és helyhez kötöttek, viszont a katonai laboratóriumoknak a hadszíntér változásának megfelelően mozgékonyaknak és folytonosan üzemképeseknek kell lenniök.

Az álló és mozgó fényképezéssel, mint sokoldalúan használt segédeszközzel, találkozunk még a fegyverek hatásának kivizsgálásánál is. Mivel a támadó repülő lövészgyakorlatok alatt nem lehet ellenfelére éles töltéssel, olyan készüléket használ, amelyik a géppuska lövéseinek megfelelően egy-egy képet rögzít le. A film előhívása után derül ki, hány-szor talált a lövész, illetőleg hány-szor szerepel a célpont egy-egy képkockán.

Gyors mozgásuk miatt szabad szemmel nem követhető fegyveralkatrészek tanulmányozása lassított felvételek segítségével a legkényesebb igényt is kielégítő eredményre vezetett.

A röpalakzatok időbeli és térbeli lefolyása és azok mozzanatainak vizuális lerögzítése a fényképező, illetőleg a filmfelvevőgépet a légi kiképzés elengedhetetlen segédeszközévé tette.

A légi fényképezés fejlődése gyors léptekkel halad előre (színes, plasztikus és éghetetlen filmek tökéletesítése), berendezéseinek korszerűsítése és gyártása, serkentő befolyást gyakorol az ipari és gazdasági élet területén is.

Szteroplanigráf. A lefényképezett tájak kimérésére és térképészeti beosztására szolgáló egyetemes berendezés

A

MAGYAR
FILM

**az egyetlen
szakmai
hirdetési orgánus!**

KULTÚRFILM

Angol vitafilmek gyártása

A rövidfilmgyártás terén szokatlan feladattal alakult meg az angol *Spectator Short Films Ltd.* Az ismert angol filmszakember, Ivan Scott vezetésével működő vállalkozás célja olyan rövidfilmek gyártása, melyek a nagyközönségnek aktuális mindennapi problémák feletti vitákat kívánnak bemutatni. Minden film a felvetett tárgyat a két szemköztes nézőszögből vita alakjában tárgyalja le. A filmek gyűjtőneve éppen ezért *Álláspontok*. Ilyen bemutatásra kerülő vitatárgyak lesznek: *Fessék és púderozzák-e magukat a hölgyek vagy nem?*, *Állami vagy magánkezelésben helyesebb a kórházak fenntartása?* stb. Hogy miképp kívánja a vállalkozás ezeket a kérdéseket filmszerűen feldolgozni, azt előre megítélni nem lehet. Az elgondolás mindenesetre újszerű, bár kérdéses, *hogyan nem inkább rádiótémára, vagy sajtó-körkérdésre alkalmas-e ilyen problémák felvétele?*

Bulgária kultúrfilmgyártása

Általában a legtöbb filmgyártás iránt érdeklődő kis ország, mely tökeszegény a hangos játékfilmek gyártására és melynek moziviszonyai sem igen engednek meg a hazai nyelvű gyártást, elsősorban rövidfilmek készítésével foglalkozik. Így Bulgária filmgyártása is elsősorban a kultúrfilmek felé fordult és hazája természeti szépségeit stb. igyekezett filmre vinni. Legutóbb a festői fekvésű és történelmi hagyományairól nevezetes Rila kolostor életét dolgozták fel kultúrfilmre *Rila szimfóniája* címmel. A film forgatókönyvének megírását és a felvételek irányítását J. Rozy rendező vállalta, míg a felvételeket *Novadov* operatőr készítette a bécsi Teier fivérek segítségével.

HIREK

IFJ. HORTHY MIKLÓS A FILMHÉT TARSELNÖKE

Beszámoltunk róla, hogy a *Nemzeti Filmhét* június 3-tól 11-ig fog lezajlani Lillafüreden és annak elnökségét Zsindely Ferenc államtitkár vállalta el. Az elmúlt héten Binger János, a Hunnia filmgyár vezérigazgatója, akinek gondolata volt a *Filmhét* megrendezése, valamint Kiss Ferenc, a *Színművészeti és Filmművészeti Kamara* elnöke és dr. Balogh László min. o. tanácsos, a *Filmhét* társelnökségére felkérték ifj. Horthy Miklóst, aki örömmel elvállalta a tisztséget.

A KINOTECHNIKAI TÁRSASÁG

május 22-én, hétfőn délután 6 órakor a Műegyetem mezőgazdasági előadótermében tagösszejövetelt tart, amelyen *Ecsedi Ferenc* karmester elektromos hangszerével kísérleti bemutatót tart.

MAGYAR FILMBEMUTATÓ GENOVÁBAN

A genovai egyetemi hallgatók fasiszta szervezete a magyar konzulátus támogatásával, nagyszámú közönség jelenlétében, bemutatta a *Hungária*-filmet, amely őszinte, nagy sikert aratott. Az előadáson a magyar kolónia is megjelent. Bevezetőt dr. *Tassy Ferenc* egyetemi előadó tartott, a magyar léleknek a történelemben és az irodalomban megnyilvánuló jellegzetes vonásairól.

TURI ELEMÉR JUBILÁRIS DISZELŐADÁSA

A színész-író *Turi Elemér*, akinek érdekes egyéniségére a némafilmekből még jól emlékezik a közönség, június 8-án ünneplő színészi pályájának 45. évfordulóját. Az *Erzsébetvárosi Színházban* tartandó jubiláris előadáson a fővárosi művészgárda színe-java lép fel. *Turi Elemér* Kolozsvártól Budapestig mint színész, rendező, igazgató, az utóbi években pedig mint a rádió *Színésztörténetek* írója és előadója negyvenöt éven át szolgálta lelkes hittel, szóval és tollal a magyar színészetet. Jubileumi előadása nemcsak művészi esemény, de egy igazi magyar színész megbecsülésének tanujele lesz.

HANGYA FIMBEMUTATÓ AZ URÁNIABAN

Május 17-én, szerdán délben zajlott le az *Uránia Filmszínházban* a *Hangyaszövetkezetek* hatalmas hangos propagandafilmjének, a *Szövetkezeti munka* címűnek bemutató előadása. A főváros politikai, gazdasági és társadalmi életének számos meghívott kitűnősége jelent meg az érdeklődéssel várt film bemutatásán. A következő neveket sikerült feljegyeznünk a megjelent előkelőségek soraiban: *Reményi-Schneller* Lajos pénzügyminiszter, *Imrédy* Béláné, *Karafiáth* Jenő főpolgármester, *Jakab* Oszkár, a PK elnöke, *Baranyai* Lipót, a Nemzeti Bank vezérigazgatója, *Lamotte* Károly, a Kereskedelmi Bank vezérigazgatója, *Splényi* István báró, a Külkereskedelmi Hivatal elnöke, *Felkay* Ferenc tanácsnok, *Láng* József, a Gazdák Biztosító Intézetének vezérigazgatója, *Ters-tyánszky* Ákos, a Posta vezérigazgatója, *Schandler* Károly titkos tanácsos, *Darányi* Béla, a Futura elnöke, *Erney* Károly, a Pesti Hazai Takarékné elnöke, *Belatiny* István, a Nemzeti Bank igazgatója, *Taubinger* Zoltán, a MFI ügyvezető igazgatója, *Halász* Ágoston, a Mezőgazdasági Kamara igazgatója, *Mutschenbacher* Emil, az OMGE elnöke stb. A propagandafilm tulajdonképpen *Wünscher* Frigyes dr.-nak, a *Hangya* alelnök-vezérigazgatójának beszámolóját tartalmazza és ennek keretében felvonulnak előttünk a szövetkezet különböző telepeinek és üzemeinek munkája. A propagandacéllal készült 1700 méter hosszú film érdekes szórakozást is nyújt a nézőnek s a megjelent előkelőségek sokszor felhangzó tapsal nyilvánították őszinte elismerésüket. *Lavotta* Rezső zeneszerző állította össze a film kísérő muzsikáját stílusosan.

A felvételek ötletes beállítása, rendezése és tisztasága *Horváth* József filmoperatőr kiforrott szaktudását dicséri.

FILMISKOLAI JUBILEUMI ELŐADÁS

Az *Országos Magyar Filmegyesület* áll. engedélyezett *Filmművészeti Iskolája* május 17-én, szerdán este tartotta húszéves fennállásának ünnepe alkalmából jubileumi díszelőadását a *Belvárosi Színházban*. A *Gaál* Béla igazgató vezetése alatt működő filmiskola növendékei a vizsgajellegű előadáson verseket adtak elő, dalokat énekeltek, egyfelvonásokban játszottak és táncol-

tak. A növendékek közül kitűnt elsősorban *Bogáthy* Vera, aki két *Innocent*-verset mondott el. Meglepő kiforrott orgánumát, előadóművészetét és szépségét remélhetőleg filmen látjuk viszont. *Cserba* Erzsébet fiúszerepben vonta magára a figyelmet. *Láng* Marika színésztánzatai nagy sikert arattak. A férfiak közül nagyon jó volt *Dávid* Károly.

JÁVOR PÁL

új filmje, amely a *Tökéletes férfi* címet kapta a keresztségben, lázas iramban készül a *Magyar Film Iroda* műtermében. A *Szlatinay* Sándor rendezésében készülő zenés vígjáték, amelynek felvételeiről még lesz alkalmunk írni, egy bárban bonyolítja le cselekményét. Láttuk ezt a modern és hatalmas díszletet — *Simoncsics* József és *Ilisz* József, két fiatal filmszcenikus első önálló, meglepően sikerült munkája — és örömmel állapítottuk meg, hogy az ifjú filmdíszlettervező és építő generáció megállja a helyét a régi mesterek mellett.

REPRIZ

csak

ARANY FILMDUCCO-val

VALÓDI!

ARANY FILMDUCCO
BUDAPEST, VIII.,
DANKÓ-UTCA 22.

TELEFON: 149-489

Premier Plan

Dr. SZÖLLÖSY ALFRÉD

Minisztériumi hivatali szobájába csak aktahegyeken keresztül lehet bejutni. Feleit, akik legalább olyan számban lepik el, mint az aktái, egy külön kis tanácskozási teremben kénytelen fogadni, mert a saját szobájában nem tudja helytel megkínálni őket. Minden ülő alkalmatosságán ugyanis az egyre szaporodó újabb aktahegyek terpeszkednek el. Nyugodtan kifüggeszthetné ajtajára az „Uraim, csak egymásután!” feliratú táblát, annyian keresik fel nap-nap után mozik: ki tanácsal, ki segítséggel, ki felvilágosítással. Bőven akadnak azonban olyanok is, akik valami „man probiert”-üggyel vétenek nála. „Az idő pénz” közmondás ellen, amire szintén figyelmeztethetné számos látogatóját egy tábla erejéig. Az utolsó fél végszava után s az ebéd gyors intermezzója végeztével újabb hivatal várja, a változatosság és a nagy távolság kedvéért Pesten: a filmcenzura. A betiltott filmek tulajdonosai szerint itt elevenek és holtak fölött ítélik. A filmbüntetlen előéletük véleménye szerint azonban csupán jó és rossz filmek fölött tör pálcát. A sokmillió méter film megtekintése és elbírálása mellett időt tud szakítani magának rádióelőadások tartására és cikkek írására is. Ennyi energia csak egy, a hivatásába szerelmes, aszkétaéletű emberben fejlődhetett ki, aki szívósságát ősi magyar talajból örökölte.

HIRADOK

MAGYAR VILÁGHIRADÓ

795. sz.

M. F. I.

1. A fővárosi tűzoltóság Szent Flórián ünnepén (MFI, Horváth).
2. A Szilágyi Erzsébet leánygimnázium bemutatója (MFI, Zsabka-Nagy).
3. Klebelsberg szobrának leleplezése az Eskü-téren (MFI, Zsabka Nagy).
4. Rendőrtiszt-avatás a budapesti rendőrlaktanyában (MFI, Zsabka-Nagy).
5. Jugoszláv-magyar Davis Cup-mérkőzés Budapesten (MFI, Zsabka-Horváth-Nagy).
6. Ribentrop német külügyminiszter Milánóban (Luce).
7. Jeanne d'Arc ünnepe a franciaországi Orleansban (Pathé).
8. Raszkita litván hadseregfőparancsnok Varsóban (Pat).
9. Apró vezetők küzdelme apró versenyautókon.
10. Pál jugoszláv régensherceg látogatása Rómában (Luce).
11. Az olasz birodalom alapításának III. évfordulója (Luce).

PARAMOUNT HIRADÓ

XII. évf. 20. sz.

1. 200 kezdő ökölvívó első mérkőzése Párisban.
2. Hadgyakorlat a Piramisok árnyékában.
3. A király, Mussolini és von Brauchitsch tábornok jelenlétében 20.000 katona gyakorlatozik.
4. A newyorki világkiállításra szánt küldeményt készítik elő a sevresi nemzeti porcellángyárban.
5. A közlekedési balesetek megelőzésére rendőrsztagok ellenőrzik a gépkocsik világítási be rendezéseit Versailles-ben.
6. Pál herceg, jugoszláv régens az olasz király vendége a Quirinal palotában.

7. Franco tábornok megtekinti a légi haderőket.
8. Már építik Sartrouville-ben a 60 tonnás óceánrepülő hidroplánt, amelynek mintagépével folynak a kísérletek.
9. Küzdelem a 22-ik francia kupáért Párisban.
10. Tengerre bocsátottak egy 23.000 tonnás repülőgépanyahajót Barrowban.
11. Nehéz verseny szokatlan talajon Amerikában.
12. A tizedik gyalogos osztály a limbourgi mezőn gyakorlatozik.

FOX HANGOS HIRADÓ

XIII. évf. 21. sz.

1. Franco tábornok repülőgép-díszszemléje Madridban.
2. Az orléansi szűz párisi emlékünnepe.
3. A barodaj maharadzsa beiktatása.
4. A divatvilágból: Ruhatár a repülőútra.
5. Rákfark-cocktail ínyencek számára.
6. Uszóbajnokok a newyorki világkiállításon.
7. Rendőrkutya-vizsga.
8. Egy vakmerő leány.
9. Motorcsónakverseny Kalifornia partjainál.
10. A Kentucky-verseny, az USA legnagyobb eseménye.

ESŐ-ballon-
raglán
lóden- és viharkabát
Márton és Szász

Bálvány-utca 3. Cimre ügyelni!

A hirdetés felmutatója 5% engedményt kap.

KÜLFÖLD

AMERIKA

▲ A newyorki szaklapok ismét moziellenes támadásokról számolnak be. Mint már azelőtt is előfordult, az elmúlt hetekben megint három előkelő newyorki moziban dobtak el könnybombákat ismeretlen tettesek, minek következtében a nézőtér pillanatok alatt kiürült. Bár a rendőrség a nyomozást azonnal folyamatba tette, nem sikerült megállapítani, hogy éretlen csínyről, vagy más háttérű merényletekről van-e szó.

▲ A mexikói kormány legújabb rendelete értelmében hazai nemzeti tárgyú filmekben szerepeket csak a mexikói színészek játszhatnak mexikói rendező irányítása mellett. Sőt vonatkozik ez a gyártási vezetőkre is, még abban az esetben is, ha külföldi vállalkozó gyártásban készülnek a mexikói tárgyú film külső felvételei Mexikóban.

ANGLIA

▲ A londoni mozikban már évek óta igen divatos és népszerű megoldás a két előadás közötti rövid szüneteknek orgonajátékkal való kitöltése. Amint vége az utolsó méter filmnek, azonnal megszólal a hatalmas hangú orgona és játszik egészen a következő előadás filmjének megjelenéséig. Legutóbb fényorgonával kísérleteztek, amelynek eredményét igen kedvezően ítélik meg. A közönség nagy tetszéssel fogadta az orgonahangok felcsendülésével egyidejűleg a hangszerből kiáradó különböző színű fénykötegeket, melyek igen szép színhatással töltötték meg a színházat.

▲ Érdekes filmelőadást tartott Londonban a nevezetes *Scotland Yard* detektív-intézet egyik volt vezetője, Charles Leach a film szerepéről a rendőrségi nyomozás terén. A vetített bemutatóval tarkított előadáson Charles Leach érdekes esetekkel bizonyította, hogy miként segítette elő a nyomozást a filmfelvétel. Különösen jelentős a szerepe a közlekedési balesetek rekonstrukciójánál, amikor a felvételek, különösen a lassított képek, jobban érzékeltek a hibákat, mint a szabad szemmel természetben megtekintett jelenetek. De igen nagy hasznát vette az angol rendőrség számos lopási és egyéb esetekben is a filmfelvéte-

leknek, amikor más eszköz nem vezetett eredményre. Charles Leach az ujjlenyomatok mellett a film és a mikrofon szerepét tartja legfontosabbnak a nyomozás fejlődésben.

▲ A neves ír költő, G. B. Shaw művének, a *Pygmalion*-nak óriási sikeréről tanuskodik az a híradás, mely szerint eddig több mint 70 000 font tantiem-jövedelmet hozott a film szerzőjének.

FRANCIAORSZÁG

▲ Párisban megalakult az *egységes francia filmkamara*. Franciaországban eddig a *filmgyártóknak* és a *filmkölcsonzőknek* külön kamarájuk volt, sőt külön kamarába tömörültek a belföldi és a külföldi filmkölcsonzők is. A francia filmszakmának ezt a sokágúságát szüntette meg a különböző kamarák együttes ülésén létrehozott az a határozat, amely az eddigi érdekképviselési testületeket egy *egységes kamarába* tömöríti. Az egységes új kamara ne-

ve *Chambre Syndicale du Film Français*. Az új kamara székhelye Paris, Champs-Élysées 44, és *négy főosztálya* magábfoglalja a gyártók, a belföldi kölcsönzők, az exportőrök és a rövidfilmgyártók csoportjait. Az új kamara elnöke Marcel Vandal, alelnöke Jean-Baptiste Chassaing, főtítkára Jean-Claude Bernard.

JAPÁN

▲ A film térhódítása Japánban, különösen a fővárosnak, Tokiónak szórakozási negyedében, az *Asakusa* nevű városrészben feltűnő. A fő- és mellékutcákban egyaránt mozi mozi mellett, s a változatosságot főleg a színházak és revűszínpadok reklámjai nyújtják. Különösen szép a kép este, amikor számtalan reklám, lámpafény és elsősorban színes lámpionok tarkítják Asakusa utcáit. A mozik műsora két játékfilmből, rövidfilmből s hiraodoból áll. Sok a néma mozi, ahol a filmeket, a zenekísérettel, hangos bemondó magyarázza a közönségnek. Igen olcsók a helyárak a japán mozikban. Tíz és húsz yen között mozognak a belépőjegyek, ami körülbelül húsz-negyven filéres árnak felel meg. Az előadások délben vagy már délelőtt kezdődnek és folytatólagosan tartanak a késő esti órákig. A külföldi filmek mellett igen nagy számban termel a hazai filmgyártás is, melynek egyik érdekes különlegessége, hogy a csókot számúzte a cenzura. Amíg a külföldi, elsősorban amerikai filmekben szabad a csók, a hazai japán filmekben vágni kell a jelenetet, mielőtt az ölelésre sor kerülhetne, mivel a japánok magánéletüket még a filmen sem viszik a nagyközönség elé. A politikai helyzetnek megfelelően a legutóbb kötött japán-német egyezmény szerint a jövőben nagyobb számú német film kap bevételi engedélyt a nippon birodalom területére. Míg a múltban csak elvétve került német film a japán mozik műsorára, ezentúl rendszeresen vásárolnak japán kölcsönzők német filmeket. A megállapodás után elsőnek Leni Riefenstahl világhírű *Olympia*-filmjét engedélyezte a japán cenzúra.

LENGYELORSZÁG

▲ A német-lengyel politikai feszültség a film terén is érezteti hatását. Nemcsak a német filmek ellen mutatkozik Lengyelországban kisebb-nagyobb bojkott, de a német és lengyel napisajtó is éles polémiába

hang-
és
képanyag
a
legtökéletesebb

kezdett a két nemzet filmtermékeit illetően. A cikkek tartalma nem csupán nemzeti vonatkozású, de a másik nép filmgyártásának éles kritizálására is irányul, úgy művészi, mint technikai vonatkozásban.

NÉMETORSZÁG

▲ A német hivatalos mozisztatisztika szerint emelkedő irányzatot mutat a berlini mozilátogatók száma. A legújabb kimutatás szerint 1939. első negyedévében 19,200.000 látogatója volt a 400 berlini mozinak. Ebből márciusra 6,132.593 fő esik, ami az 1938. évi március hóval szemben 450.000 főnyi emelkedést mutat.

▲ A bécsi mozifronton is nagy változásokat hozott a német uralom. Az árszámított bécsi mozik új vezetőinek a legközelebbi jövőben film-színházvezetői szaktanfolyamon kell résztvenniük és így rájuk nem vonatkoznak azok az előírások, melyeket a német Reichsfilmkammer az ausztriai mozik árja tulajdonosainak átképzésére kiadott.

▲ A kimutatások szerint a német filmcenzura 1939 első négy hónapjában 38 filmet engedélyezett bemutatásra. Ezek közül 27 német film volt, pontosan ugyanannyi, mint az előző esztendőben. 1938 első négy hónapjában 45 film került bemutatásra, ami az ezévi 38-at alapulvéve, 7 filmmel való csökkenést jelent erre a szezonra. A visszaesést majdnem kivétel nélkül az amerikai filmek import-csökkenésére lehet visszavezetni, minthogy 1939-ben hat amerikai filmmel kevesebbet vittek be Németországba, mint az előző évben.

OLASZORSZÁG

▲ Az olasz filmgyártás finansziális problémáinak áthidalására alakult Filmhitelbank az 1938. évet 1,011.310.55 líra tiszta nyereséggel zárta. Az olasz Filmhitelbankot, mint a Banca del Lavoro (Munka-Bank) egyik önálló vállalkozását 1935-ben alapították és 1936-ban kezdte meg finanszírozó munkásságát az olasz filmgyártás támogatására. Az elmúlt esztendőben a Filmhitelbank 228 igénylés közül 184 esetben nyújtott hitelt, illetőleg finanszírozta a gyártást, összesen 74,307.203.— líra értékben. A Filmhitelbank által lebonyolított forgalom összege 1.106,680.551.30 lírát tett ki. A bank nemcsak gyártásokat támogat munkásságával, hanem a fil-

mek forgalmazásához is nyújt tőkét. Hasonlóképpen igénybevétték a bank támogatását az utánszinkronizáló stb. vállalkozások. A megnőtt munkakör készíti a Filmhitelbank vezetőségét arra a legújabb törekvésre, hogy egészen függetlenítsék magukat a Banca del Lavoro-tól és mint önálló vállalkozás irányítsák az olasz filmgazdaság pénzügyi életét. Felmerült továbbá a Filmhitelbank példájára annak a gondolata is, hogy a mozgóképszínházak támogatására hasonló hitelintézetet létesítenek, amely nemcsak a meglévő színházaknak nyújtana tőkét, hanem elsősorban azokon a vidékeken támogatná a mozialapítási törekvéseket, ahol eddig mozgóképszínház nem működött.

▲ A nemzeti Spanyolország és a fascista Olaszország barátsága a film terén is kifejezésre jut. Alig hódította meg Franco a köztársasági Spanyolországot, a nyugati állapot helyreállítása után rövidesen megindult a római Cinecittà műtermében az első olasz-spanyol verziós film forgatása. Az olasz Imperator-Film gyártásában készülő kétváltozatú film címe *I figli della notte* (Az éj fiai), melynek forgatókönyvét Torrado és Navarro szindarabja után írták, rendezését pedig a spanyol Benito Perojo vállalta. Főszereplői Estrellita Castro és Miguel Ligeró. Az első forgatási napon megjelent a műteremben Garcia Conde római spanyol követ és Vezio Orazi az olasz népművelődési minisztérium filmügyeinek vezetője, valamint a spanyol követség és a minisztérium számos tisztviselője.

SVÉDORSZÁG

▲ A nyári hónapokra Amerikából hazautazik Greta Garbo Svédországba, ahol szabadságát kívánja tölteni. Elkiséri útjára Stokowsky karnagy is, aki az alkalmat felhasználja és Stockholmban a svéd királyi család tis.teletére hangversenyt rendez.

CSEH PROTEKTORATUS

▲ Az elmúlt hetek letargikus csöndje után a napokban cseh film került ismét Prágában premier-bemutatásra. Zita Kábatova és Stepanek filmjének címe *A nő hibája* a Barrandow-műtermekben készült. A közeljövőben ugyancsak megjelenik egy másik AB film premierje is: a Barrandow-műtermekben készült. A *Vidám nyomorúság* című operett, a főszerepekben Jarmila Ksirova-val.

Szerk. Üzen.

„Hapsi és társai.” („Magyarország” f. é. május 18-iki száma.) Mindenesetre köszönjük az őszinte elismerést, amely szerint lapunk „gondosan és érdekesen van szerkesztve, egy napilap frissességével szól hozzá minden héten a felbukkanó aktuális szakmai kérdésekhez és így teljesíti nemcsak a szaklap hivatását, hanem azt a hivatást is, amelyet, mint a Filmkamara hivatalos orgánuma, van hivatva betölteni.” A cikkíróvá előlépett és kitűnően informált „olvasó” bizonyára jól tudja, hogy lapunk nemcsak a szakmát és a Kamarát szolgálja ki hiánytalanul, de minden számának cikkei és hírei bőséges forrást jelentenek a napilapok számára is. Bocssáson meg nekünk, ha szerinte „értelmetlen és zagyva” szerkesztői üzeneteink megértésén „hiába törí a fejét és nem tudja megtalálni a megfejtést.” Ezek az üzenetek ugyanis rendszerint nem az egész szakmának, legkevésbé a nagyközönségnek szólnak, hanem — mint ez szokásos — csupán egyeseknek, akik nagyon is jól megértik azokat. Sejtjük, ki lehet a panaszló olvasó, aki bizonyára szakmabeli és valószínűleg haragban van a Kamarával, valami egyoldalú ok miatt, de semmire sem lehet tagja ennek az intézménynek. Azt is tudjuk, hogy ezúttal más a hang és más a kéz, amely azt leírta. Egyebekben megszoktuk már, hogy a Kamarát „vesztörvényszéknek”, főtáskárát pedig „mandarinok” titulálják a „Magyarország” és vidéke hasábjain. Most aztán megértük azt is, hogy a kamarai hivatalos filmszaklap szerkesztői üzeneteinek ártatlan rovata, bizonyára „izléstelen eltévelyedésből” — amiért a cikkírónak nem kell a szomszédba mennie, hozánk — „félreeső helyé” nyilvánított. Ez az „izlésbeli gátlás nélkül” használt kifejezés „nyilván kikerülte” a „Magyarország” felelős szerkesztőjének figyelmét, akinek „presztízse és égisze alatt” jelent meg az említett orgánumban a „közérdeklő” panaszos levele, bizonyára épületes szórakozására az olvasóknak.

Ahol semmi sem szent. Stimmt!

Reklám. A közönség már régen átlát azon a sablonos reklámtrükkön, hogy egy filmről, amelynek holnap lesz a bemutatója valamelyik fővárosi premier-moziban, ma cikk jelenik meg az egyik délutáni lapban „saját párisi vagy hollywoodi tudósító” tollából, hogy aszondja, hogy aszondja: most készült el X és Y filmszárral a főszerepben az ilyen és ilyen (francia vagy angol) című szenzáció, amelyet a külföldi nagy sikerre való tekintettel, repülőgépen hozatott el Budapestre az áldozatokat nem kímélő budapesti elsőhetes színház. Az meg egyenesen nevetséges és a publikum lekicsinylése, hogy egy külföldi filmről, amelynek címét a premier-mozi a hétfő reggeli lapokban negyedoldalon keresztül hirdeti óriási betűkkel, az aznap délután megjelenő lap „párisi tudósítója” azt írja, hogy a filmnek valószínűleg az lesz a címe, amit reggel óta az egész város tud.

Mozisörgváltás. Érdekes és nagy meglepetések lesznek kétségkívül, de pontos és bizonyos adatokat az örségváltásról ma még senki sem tudhat.

H I V A T A L O S R É S Z

FILMCENZURA

BUDAPEST, IV., ESKÜ-TÉR 6. TELEFON: iroda és pénztár: 183-072, elnök és ügyv. aleln. : 183-073

Országos Mozcófényképvizsgáló Bizottság

184—1939. eln. szám.

(Megjelent a BUDAPESTI KÖZLÖNY 1939. május 12-i 107. számában.)

Az Országos Mozcófényképvizsgáló Bizottság 1939. évi május hó 1-től 6-ig tartott ülésin.

a) nyilvános előadásra alkalmasnak találta:

1. **Csak a fejét!** (Fisticuffs) (M. G. M.) hangos sportfilm 1 felvonásban, a Metro Goldwyn Mayer filmgyárban 1938. évben készült, 250 m hosszú,

2. **Karaván** (Rascals) (Fox) hangos, zenés vígjáték 4 felvonásban, a Fox filmgyárban 1938. évben készült, 2.135 méter hosszú,

3. **Damaskus nincs többé — előzetes** (Aufbruch in Damaskus — Vorspann) (Hunnia) hangos reklám 1 felvonásban, a Terra filmgyárban 1938. évben készült, 85 méter hosszú,

4. **Damaskus nincs többé** (Aufbruch in Damaskus) (Hunnia) hangos színmű 5 felvonásban, a Terra filmgyárban 1938. évben készült, 2.766 m hosszú,

5. **Mata Hari** (M. G. M.) hangos dráma 5 felvonásban, a Metro Goldwyn Mayer filmgyárban 1932. évben készült, 2.570 m hosszú,

6. **An der Quellen des Rheims** (Svájci Követség) néma riport (keskeny) 2 felvonásban, 171 m hosszú,

7. **Bergfrühling in der Schweiz** (Svájci Követség) néma riport (keskeny) 1 felvonásban, 108 m hosszú,

8. **Három kis angyal — előzetes** (Three smart girls grow up — Trailer) (Universal) hangos reklám 1 felvonásban, az Universal filmgyárban 1939. évben készült, 135 m hosszú,

9. **Szárnyas tengerészek** (Wings of the navy) (Warner—Bros.) hangos dráma 5 felvonásban, a Warner—First filmgyárban 1939. évben készült, 2.457 m hosszú,

10. **Utazás Battáviába** (Reise nach Battavia) (Walter Tibor) hangos ismeretterjesztő 1 felvonásban, a Tobis filmgyárban 1938. évben készült, 360 m hosszú,

11. **64. sz. Trükkorozat** (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 32 méter hosszú,

12. **Schmoll symphonia** (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Gaspar Color filmgyárban 1939. évben készült, 40 méter hosszú,

13. **Kölcsonkért kastély — előzetes** (Kovács és Faludi) hangos reklám (keskeny) 1 felvonásban, a Hunnia filmgyárban, 1938. évben készült, 120 m hosszú,

14. **Álomárkány — előzetes** (Hunnia) hangos reklám 1 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1939. évben készült, 85 méter hosszú,

15. **Rose Marie** (M. G. M.) hangos operett 6 felvonásban, a Metro Goldwyn Mayer filmgyárban 1936. évben készült, 2.880 m hosszú,

16. **A csodaital** (Kovács és Faludi) hangos reklám 1 felvonásban, a Kovács és Faludi laboratóriumában 1939. évben készült, 586 m hosszú,

17. **Honolulu — előzetes** (Honolulu — Trailer) (M. G. M.) hangos reklám 1 felvonásban, a Metro Goldwyn Mayer filmgyárban 1939. évben készült, 85 m hosszú,

18. **Tavaszi tánc — előzetes** (Spring Madness — Trailer) (M. G. M.) hangos reklám 1 felvonásban, a Metro Goldwyn Mayer filmgyárban 1939. évben készült, 83 m hosszú,

19. **65. sz. Trükkorozat** (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 23 m hosszú,

20. **A fekete bandita** (Black Bandit) (Universal) hangos dráma 2 felvonásban, az Universal filmgyárban 1938. évben készült, 1.098 m hosszú,

21. **20th. Century Fox hangos hirdető XIII/19.** (Fox tönende Wochenschau) (Fox) hangos riport 1 felvonásban, a Fox filmgyárban 1939. évben készült, 305 m hosszú,

22. **Magyar világhíradó 793. sz.** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 300 m hosszú,

23. **Paramount világhíradó 1939/18.** (Paramount Sound News) (Paramount) hangos riport 1 felvonásban, a Paramount filmgyárban 1939. évben készült, 245 m hosszú,

24. **Nem loptam én életemben — előzetes** (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 140 m hosszú,

25. **Riadó Indiában (The drum)** (Mozgó-képzem) hangos színes színmű 5 felvonásban, a London filmgyárban 1938. évben készült, 2.708 m hosszú mozgófényképeket.

b) Előadásra alkalmasnak találta azzal, hogy nyilvánosan csak úgynevezett keskeny mozgófényképzemekben szabad bemutatni:

1. **Beszélő kövek** (M. F. I.) hangos ismeretterjesztő 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 181 m hosszú,

2. **Boró István — előzetes** (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1938. évben készült, 68 méter hosszú,

3. **Szerelemből nősültem — előzetes** (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1937. évben készült, 49 méter hosszú,

4. **Viki — előzetes** (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1937. évben készült, 42 m hosszú,

5. **Vadászat Magyarországon** (M. F. I.) hangos ismeretterjesztő 2 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1937. évben készült, 370 m. hosszú keskeny mozgófényképeket.

c) Nyilvános előadásra alkalmasnak találta és a mozgófényképzemekben a magyar nyelvű mozgóképek bemutatására előírt arányszámba beszámíthatónak minősítette:

Nem loptam és életemben (M. F. I.) hangos vígjáték 4 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 2.416 méter hosszú filmet, **mint Magyarországon készült, magyar nyelvű mozgófényképet.**

d) Az engedélyokirat kiadását megtagadta:

1. **Betörőfogás** (Kovács és Faludi) néma bohózat 1 felvonásban, 1924. évben Amerikában készült, 577 m hosszú és

2. **A filmgyár díszje** (On the screen) (Kovács és Faludi) néma bohózat 1 felvonásban, az 1924. évben Amerikában készült, 554 m hosszú mozgófényképektől.

e) Külföldre kivinni engedélyezte:

1. **A papucshős** (M. F. I.) hangos vígjáték 8 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1938. évben készült, 2.399 m hosszú,

2. **Honvédségünk** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 28 m hosszú,

3. **A komün vértanú** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 20 m hosszú,

4. **Budapest — Teleki érkezése** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 40 m. hosszú,

5. **A Nemzetközi Vásár** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 102 méter hosszú,

6. **Toprini nász — előzetes** (Hunnia) hangos reklám 1 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1939. évben készült, 120 m hosszú,

7. **Toprini nász** (Hunnia) hangos dráma 8 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1939. évben készült, 2.303 m hosszú,

8. **Une semaine en Hongrie** (Egy hét Magyarországon) (M. F. I.) néma, színes riport (keskeny) 1 felvonásban, amatőr felvétel, 43 m hosszú mozgófényképeket.

Budapest, 1939. évi május hó 6-án.

Dr. Szöllőssy Alfréd s. k.
elnök,
miniszteri tanácsos.

A szerkesztők címe:

Dr. ÁGOTAI GÉZA

Iroda: IX., Könyves Kálmán körút 15.
Telefon: 146-346

Lakás: XI., Fűrj-utca 4. Tel.: 257-036

VÁCZI DEZSŐ

Iroda: IX., Könyves Kálmán körút 15.
Telefon: 139-211

Lakás: VIII., Üllői-út 42. Tel.: 136-386

SZAKMAI CÍMTÁR

- Adler Ferenc** moziberendezés és moziképviselet, VII., Erzsébet-körút 9-11.
- Agfaphotó, V.,** Nádor-u. 12. T.: 110-190, 124-194.
- Alfa film, VII.,** Erzsébet krt. 8. Telefon: 144-808, 140-028.
- Arany filmducco, VIII.,** Dankó-utca 22. Tel.: 149-489.
- Atelier film, VII.,** Erzsébet-krt. 8. Tel.: 333-736. Raktár a házban.
- Aurora film, VII.,** Rákóczi-út 4. Tel.: 136-036.
- Beregi Ernő adm. szerv iroda, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 335-696.
- Brüglér Ferenc filmköleszövő, VII.,** Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 138-031.
- Camera kft., VII.,** Erzsébet-körút 27. Tel.: 138-222.
- Cinema, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 137-570. Raktár a házban.
- Continental film, VII.,** Rákóczi-út 12. Tel.: 133-532. Raktár: VII., Erzsébet-körút 8.
- Deák film, VIII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 136-635. Raktár a házban.
- Diatyp laboratórium, VII.,** Rottenbiller-u. 19. Tel.: 145-304.
- Eco film, VII.,** Rákóczi-út 12. Tel.: 342-976. Raktár: VIII., Népszínház-u. 21. Tel.: 342-984.
- Electra film, XIV.,** Thököly-út 21. Tel.: 337-578.
- Elektric kinotechnikai vállalat, vetítógépek, hangleadó készülékek, vetítőszemek stb. legnagyobb raktára, VIII.,** Röck Szilárd-u. 18. Tel.: 344-782.
- Elit film, VII.,** Erzsébet-körút 24. Raktár: VII., Erzsébet-körút 8.
- Engel Fülöp, V.,** Sas-u. 7. Tel.: 184-005.
- Farkas I. M. VIII.,** József-körút 19. Tel.: 132-805.
- Fehér Endre, VII.,** Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 135-696.
- Filmatyp laboratórium, XIV.,** Szentés-u. 66. Tel.: 296-371.
- Filmcenzura, IV.,** Eskü-tér 6. Tel.: 183-072, aleln.: 183-073.
- Filmexpress kft., VII.,** Erzsébet-körút 9. Tel.: 133-671.
- Filmfotó üzem, VIII.,** Röck Szilárd-u. 11. Tel.: 130-805.
- Filmgrafika, V.,** Klotild-u. 10/b. Tel.: 120-44. Tlp: VIII., Tisza Kálmán-tér 14. Tel.: 145-966.
- Filmkamara, VI.,** Andrassy-út 69. Tel.: 113-305.
- Filmreklámvállalat, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 142-081.
- Filmservice, VII.,** Erzsébet-körút 9-11. T.: 144-888, 131-415.
- Fox film, VIII.,** Rákóczi-út 9. Tel.: 139-437, 131-658. Raktár: VI., Liszt Ferenc-tér 6. Tel.: 139-437, 131-658.
- Gevaert, V.,** Deák Ferenc-tér 3. Tel.: 180-318.
- Grawatsch Ottó, VIII.,** József-körút 71. Tel.: 145-193.
- Güttler Antal, lásd: Palatinus film.**
- Gyimesy Kásás Ernő, a MAGYAR FILM kiadóhivatali főnöke, XIV.,** Semsey Andor-u. 5. Tel.: 499-752.
- Hajdu film, XI.,** Horthy Miklós-út 70. Tel.: 258-058.
- Hamza film, XIV.,** Gyarmat-u. 39. Tel.: 297-999.
- Hangosfilmgyártó kft., V.,** Tatra-u. 12/b. Tel.: 119-382.
- Harmonia film, VII.,** Akácfa-u. 7. Tel.: 135-287. Raktár: VIII., Népszínház-u. 21. Tel.: 142-984.
- Hebel Gyula szállító, VI.,** Váci-út 1. Tel.: 115-947.
- Helikon filmvállalat, VIII.,** Röck Szilárd-utca 24. Tel.: 133-705. Raktár: VII., Erzsébet-körút 8.
- Herschdörfer J. filmvállalata, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 14-808, 140-028.
- Hirsch és Tsuk, VII.,** Dohány-u. 42. (Kamara mozi) Tel.: 143-835 és 144-027.
- Hunnia filmhelyező irodája, VII.,** Erzsébet-krt. 8. T.: 132-828, 132-888, 336-737.
- Hunnia filmgyár Rt. (Filmipari Alap), XIV.,** Gyarmat-u. 39. Tel.: 297-999, 297-622, 297-085, Bingert János dr. ig.: 296-060.
- Ibusz filmszállítás, V.,** Bálvány-u. Tel.: 180-876.
- Kamara, VI.,** Andrassy-út 69. Telefon: 113-305.
- Karossa fotó, VII.,** Rákóczi-út 8/a. Tel.: 349-778.
- Kárpát film, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 340-350. Raktár a házban.
- Kino film, VIII.,** Röck Szilárd-u. 20. Tel.: 136-942. Raktár a házban.
- Kodak, V.,** Báthory-u. 6. Tel.: 114-158, 114-184.
- Kovács és Faludi laboratórium, XIV.,** Gyarmat-u. 35. Tel.: 297-855.
- Kormos Miklós filmvállalata, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 133-036. Raktár a házban.
- Kovács Emil és Társa, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 145-948. Raktár a házban.
- Központi filmkezelő, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 144-863.
- Krupka filmgyár és laboratórium, XIV.,** Bácskai-u. 29/b. Tel.: 296-741.
- Kultur film, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 137-438.
- Lajta Andor, XIV.,** Thököly-út 75. Tel.: 297-076.
- Lux film, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 143-195. Raktár a házban.
- MAGYAR FILM VI.,** Andrassy-út 69. T.: 113-305.
- Magyar Film Iroda RT., IX.,** Könyves Kálmán-körút 15. Tel.: 146-346, este 7 órától reggel 9 óráig, valamint vasár- és ünnepnap: 146-343, játékfilmgyártás: 146-342, színészöltözők: 140-727, felirat-készítő üzem: 139-211. Híradókiadás: VIII., Szentkirályi-u. 25. Tel.: 145-510. Fényképezem: VIII., Sándor-u. 7. Tel.: 145-510.
- Magyar Film Otthon, VI.,** Eötvös-u. 25/b. Tel.: 122-463.
- MMOE, VIII.,** Csokonay-u. 10. Telefon: 136-005.
- Matador film, VIII.,** Sándor-tér 2. Tel.: 132-774.
- Mátrai film, VI.,** Podmaniczky-u. 9. Tel.: 118-456.
- Mester film, XIV.,** Gyarmat-u. 39. Tel.: 297-999.
- Metro-Goldwyn-Mayer, VIII.,** Sándor-tér 3. Tel.: 144-424, 144-425. Raktár a házban.
- Milo film, VII.,** Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 130-700.
- Mozgóképzemzeti rt. köleszöntálya, VII.,** Erzsébet-körút 45. Tel.: 144-487, 144-488. Raktár: VIII., Kun-u. 12. Tel.: 144-486.
- Magyar Mozgófénykép-gépezők Országos Egyesülete, VII.,** Rákóczi-út 50. Tel.: 337-598. (D. u. 2-4.)
- Művészfilm, VII.,** Rákóczi-út 40. Tel.: 340-397. Raktár a házban.
- New York kávéház, VII.,** Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 131-980, 131-981.
- Objectív film, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 330-793.
- Oktatófilm kirendeltség, VIII.,** Csepreghy-u. 4. Tel.: 145-818.
- Oláh György gépészmérnök, a Zeiss Ikon A. G. mozigépeinek képviselője, VIII.,** Röck Szilárd-u. 20. Tel.: 349-933.
- OMME, VIII.,** Csokonay-u. 10. Telefon: 145-873.
- Orbán-Márkus, VII.,** Hársfa-u. 6. Tel.: 132-940.
- Pacséry László, XII.,** Királyhágó-u. 16.
- Pajor Ferenc, VII.,** Munkás-u. 3/b. Telefonhívó: 144-087.
- Palatinus film, VII.,** Erzsébet-körút 56. Tel.: 133-453.
- Pallas film, XIV.,** Gyarmat-u. 39. Tel.: 279-999.
- Palló film kft. VII.,** Rákóczi-út 12. Tel.: 133-532. Raktár a házban.
- Pap film, VII.,** Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 138-031. Raktár a házban.
- Paramount film, VIII.,** Rákóczi-út 59. Tel.: 134-437, 140-522. Raktár a házban.
- Pásztor film, VI.,** Nagymező-utca 22. Tel.: 123-773.
- Pátria film, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 140-625. Raktár: VIII., Népszínház-u. 19. Tel.: 349-414.
- Pegazus film, II.,** Áfonya-u. 11. Telefon: 151-441.
- Petsman Ferenc, VIII.,** Mária-u. 19. Tel.: 136-449.
- Petsman László, VI.,** Teréz-körút 3. Tel.: 112-890. Csillaghegy: 163-429.
- Photophon film, VII.,** Erzsébet-krt. 8. Tel.: 336-635.
- Phöbus filmköleszövő, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 131-562. Raktár a házban.
- Pictura film, XIV.,** Gyarmat-u. 39. Tel.: 297-999.
- Prizma film, VIII.,** József-körút 9. Tel.: 133-064.
- Radó István, VIII.,** József-krt. 9. Tel.: 133-064.
- Reflektorfilm, VII.,** Sándor-tér 4. Tel.: 142-529. Raktár: VIII., Röck Szilárd-u. 20. Tel.: 140-722.
- Rákosi Sándor, II.,** Trombitás-út 26. Tel.: 167-194.
- Rex film, VII.,** Erzsébet-körút 8. Telefon: 131-562. Raktár a házban.
- Seidl és Veress laboratórium, XIV.,** Thököly-út 61. Tel.: 297-775.
- Simonyi Vilmos mérnök, az OMME szakértője, XI.,** Fehérvári-út 147. T.: 257-110.
- Sláger film, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 143-195. Raktár a házban.
- Standard film, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 333-797.
- Star gyár és műterem, II.,** Pasaréti-út 122. Tel.: 164-287.
- Székely Sándor mérnök, az OMME szakértője, V.,** Pozsonyi-út 40. Tel.: 292-506.
- Tobis film, VII.,** Erzsébet-körút 16. Tel.: 143-411.
- Ufa film, IV.,** Kossuth Lajos-u. 13. Tel.: 183-358. Raktár a házban. Telefon: 389-036.
- Ungár Sándor filmköleszövő, VIII.,** Sándor-tér 2. Tel.: 132-774. Raktár: VIII., Röck Szilárd-u. 20. Tel.: 140-722.
- Unitas film, VIII.,** Erzsébet-körút 45. Tel.: 144-487, 144-488. Raktár: VIII., Kun-utca 12. Tel.: 144-486.
- Universal film, VIII.,** Népszínház-u. 21. Tel.: 138-447, 138-448. Raktár a házban.
- Vácsi Dezső, a MAGYAR FILM f. szerkesztője, Magyar Film Iroda, IX.,** ker. Könyves Kálmán-körút 15. Tel.: 139-211. Lakás: VIII., Üllői-út 42. Tel.: 136-386.
- Vitagraph, VII.,** Erzsébet-krt. 34.
- Wamoscher Béla dr. filmvállalata, VII.,** Erzsébet-krt. 8. Tel.: 137-438.
- Warner Bros. First National, VIII.,** József-krt. 30-32. Tel.: 132-590, 142-464. Raktár: VIII., Népszínház-u. 13. Tel.: 144-317.
- Zeneszerzők Szövetsége, IV.,** Gerlóczy-u. 3. Tel.: 189-306.